

Maalivahtien varusteopas junioreille ja vanhemmille

Versio 1.0
08/2023

Esipuhe

Tämän oppaan tarkoituksena on antaa perustason tietopaketti pienemmän pääsen junioreiden vanhemmille maalivahtien varusteista sekä niihin liittyvistä ”tuunauksista”, huolto-ohjeista sekä vaihtoehtoista tukemaan hankinnan hetkeä.

Tämä opas on kirjoitettu lähtökohtaisesti ”vanhemmalta vanhemmalle”. Siinä esiintyy faktaa ja käyttöön perustuvaa kokemusta. Tässä kohtaa onkin hyvä kiittää sitä laajaa maalivahtijoukkoa, joka on oman näkemyksensä ja kokemuksensa tähän oppaaseen tuonut esimerkiksi käyttövinkkien muodossa. Sydämmellinen kiitos teille! Lisäksi kiitos myös internetistä löytyville sisällöntuottajille (erityiskiitos Entiset Lupaukset), joiden tuotannon apuun olen turvautunut oman ajatuksen mennessä solmuun.

Huomioitavaa on, että opas on laadittu kirjoitushetkellä parhaan tiedon mukaisesti. Erityisesti maalivahtien varusteet ja erilaiset tekniikat kehittyvät hurjaa vauhtia, ja osa asioista on ns. preferenssiasioita. Kuitenkin, peruseriaatteet kestävät aikaa melkoisen hyvin, joten pienellä maalaisjärjen käytöllä opasta voidaan hyödyntää vielä pitkään (toivottavasti).

Myös kaikki tässä oppaassa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajan omia, eikä kaikkiin kysymyksiin välttämättä ole vain yhtä oikeaa vastausta. Kuvissa näkyvät tuotteet toimivat vain kirjoitushetkellä esimerkkeinä, eikä niiden tarkoitus ole ohjata minkään tietyn varustemerkin hankintaan. Lähes kaikilta (ainakin isoimmilta) varustevalmistajilta löytyvät vastaavat tuotteet

Tsemppiä, torjuntaja ja rautaisia hermoja - sekä vanhemmille että nuorille Rinteen aluille.

Kesällä 2023,

Vesa Perkiö
Vastuuvalmentaja, 2013-syntyneet
Vaasan Sportin Juniorit Ry

Sisällysluettelo

Esipuhe	2
Maalivahtien varusteet tutuksi pala kerrallaan	5
Hikipuku	5
Maalivahdin alasuojat	6
Maalivahdin lisäpolvisuojat	6
Pelisukat (ja sukkanauhat)	7
Maalivahdin housut	8
Maalivahdin luistimet	9
Maalivahdin polvisuojat eli patjat	10
Maalivahdin kaulasuojat	12
Maalivahdin rintapanssari	13
Maalivahdin harjoitus-/pelipaita	14
Maalivahdin kilpi	15
Maalivahdin räpylä	17
Räpylän kulma, eli breikki	17
Yksi- vai kaksiosainen räpylä?	18
Yksi T vai tupla-T?	19
Pelivalmis kämmen, pro- vai harjoituskämmen?	20
Yhteenveto räpylöistä	21
Maalivahdin kypärä eli maski	21
Tärkeitä huomioitavia asioita maskista	23
Oikeanlaisen maskin valinta	24
Yhteenveto maskista	26
Maalivahdin maila	27
Oikean otekorkeuden valinta	27
Lapamalli sekä mailan materiaalin valinta	29
Yhteenveto maalivahdin mailasta	30
Varusteiden hankinta/vaihto - sananen (jos toinenkin) kustannuksista	32
Maalivahdin varusteiden huolto-ohjeita ja yleisiä tipsejä	35
Varusteiden kuljettaminen	35
Varusteiden säilytys	39
Varusteiden yleisiä pesu-/huolto-ohjeita ja vinkkejä	40
Yleisesti, yhteisesti ja yhteenvetäen varustehuollosta	50
Varusteiden tuunaaminen, modaaminen ja käyttöön liittyviä vinkkejä	50
Vinkkivitoset ja näpertelyt	51

Maalivahdin varusteet esittelyssä

Maalivahtien varusteet poikkeavat hyvin paljon pelaajien vastaavista. Maalivahdin muhkeiden suojien on tarkoitus suojata käyttäjäänsä kohti tulevilta kiekoilta vaarantamatta maalivahdin kykyä liikkua. Tämä tarkoittaa monesti sitä, että suojat ovat vahvimmissaan vartalon etupuolella, kun taas takana saattaa suojassa olla isojakin aukkoja. Tämä ei kuitenkaan ole ongelma, sillä maalivahdit opetetaan lähtökohtaisesti aina torjumaan kiekot rintamasuuntaa kiekkoa kohti.

Kuva 1: Maalivahdin varusteiden peittävyys edestä.

Vaikka varusteet ovat nimeltään samanlaisia kenttäpelaajien vastaavien kanssa, ovat ne ulkomuodoltaan hyvinkin vahvasti poikkeavia. Kun esimerkiksi pelaajan rintapanssarin kehityksen "maali" on suojata pelaajaa esimerkiksi taklauksilta ja muilta koviilta iskuilta ylävartaloon, maalivahdin rintapanssarin lähtökohtainen periaate on suojata maalivahtia pieneltä vulkaanisen kumin palalta, joka viuhuu suurta vauhtia kohti tolppien välissä valppaana olevaa veräjänvartijaa.

Maalivahtien varusteet tutuksi pala kerrallaan

Maalivahtien täysi varustus koostuu seuraavaksi listattavista varusteista. Ne on lueteltu siinä järjestyksessä, jossa ne useimmiten on myös helpoin pukea. *Maalivahdin varusteille tarkoitettua varustekassia ei tässä kokonaisuudessa ole erikseen esitelty, mutta kappaleessa "Varusteiden kuljettaminen" on asiaan pureuduttu*

Hikipuku

Varusteiden alle on hyvä pukea kokopitkä hikipuku. Hikipuvulla on pelkän kosteuden siirron lisäksi toinen merkitys; toimia maalivahdille toissijaisena, "kakkostason" viiltosuojana. Esimerkiksi pohkeet/nilkat paljastuvat usein, vaikka käyttäisi pelisukkia. Maalin edustalla tapahtuvissa tilanteissa helposti luistin tai maila (tai kiekko) saattaa herkästi osua paikkaan, johon sen ei suunnittele osuvan. Se suojaa myös vaikkapa käsivarsia kiekon nirhaumista paremmin, kuin ei suojaa ollenkaan.

Saatavilla on kaksiosaisia hikipukuja, sekä myöskin haalarimallisina. Valitkaa se, joka lapselle tuntuu luonnollisemmalta käyttää! Hikipukuja kannattaa olla useampi.

Kaksiosaisen hikipuvun yläosan voi korvata topatulla suojapaidalla (*mielipide: tämä kuitenkin ehkä oleellisempi sitten vasta myöhemmässä vaiheessa*). Suojapaidoissa on yleensä lisätoppaukset kylkiin/kainaloihin, solisluihin, sekä joskus myös selkäpuolella oleva rangan päälle asettava lisäsuoja.

Kuva 2: Yksiosainen haalarimalli sekä pitkistä teknisestä paidasta ja pitkistä housuista koostuva kaksiosainen malli

Maalivahdin alasuojat

Oikeanlaiset alasuojat eli “munarit” on varuste, minkä kanssa ei kannata pihistellä. Pelaajien munarit eivät suojaa samalla tavalla, kuin maalivahdeille tarkoitettut, joten ihan pienimpiä kiekkokoululaisia lukuunottamatta kannattaa maalivahtien versiot hankkia. Maalivahtien munarit koostuvat hieman jäməkämmästä muovista tehdystä kupista sekä lisäsuojista alavatsan seudulle.

Halutessaan voi tuplata suojauksen käyttämällä pelaajien housumallisia suojia alla, sekä sitten maalivahdin suojia niiden päällä. Tämä on ihan vapaaehtoinen tuplasuojaus, jota näkee silloin tällöin käytettävän (yleensä ikävän osuman jälkeen).

Kuva 3: Maalivahdin alasuojat eli munarit

Maalivahdin lisäpolvisuojat

Lisäpolvisuojat ovat (ainakin kirjoittajan mielestä) erittäin aliarvostettu varuste. Niitä harvoin näkyy muhkeiden patjojen alta, mutta ne ovat äärimmäisen arvokkaat suojat varsinkin pienille maalivahdeille, joiden tekniikka on vielä kehittymässä. Niistä on apua myös pelinopeuden sekä laukausten kasvaessa, ja toimivat arvokkaina lisäsuojina, sillä kiekon osuma taipuneeseen polveen (vaikka tulisi hiljaa ja sinisellä kiekolla) ei ole sellainen osuma, josta kukaan erityisemmin tykkäisi. Varsinkin pienillä maalivahdeilla tai maalivahdin “tonttia”

kokeilevalle nämä saattavat olla iskuja, jotka kirvoittavat halukkuuden seuraavalla kerralla.

Joissain tapauksissa lisäpolvisuojat voivat olla maalivahdin patjoihin kiinnitetyt ns. "reisiläpät". Ne ovat ainakin ihan pienimmillä toimivat, mutta reisiläpät ovat herkkiä maalivahdin asennon muutoksille, ja kivuliaita osumia tulee ehkä aavistuksen useammin, kuin erillisillä polvisuojilla (*täysin mutuun perustuvaa tilastointia...*)

Lisäpolvisuojien kanssa on oltava tarkkana, että ne tulevat oikeaan jalkaan. Ne ovat suunniteltu puolikohtaisiksi, eli niiden pukeminen vain "jompaan kumpaan jalkaan" ei ole kovin suositeltu ratkaisu puutteellisen suojaavuuden takia. Sama koskee myös patjoissa olevia reisiläppiä.

Kuva 4: Maalivahdin lisäpolvisuojat. Vasemmalla erilliset, oikealla patjoihin kiinnitettävät reisiläpät.

Pelisukat (ja sukkanauhat)

Jos hikipuku toimi maalivahdeille toissijaisena viiltosuojana pohkeiden ja takareisien osalta, toimii oikeanlainen pelisukka ensisijaisena. Tässä on myös hieman kiinni preferenssistä, haluaako pelisukan laittaa lisäpolvisuojien päälle vai alle. Kirjoittajan mielipide on laittaa pelisukka lisäpolvisuojan päälle. Oikean kokoinen pelisukka auttaa lisäpolvisuojia pysymään paremmin paikallaan.

Tuplasuojausta käyttäessä (kts. ylempää) usein shortsimallisissa pelaajien alasuojissa on tarraläpät, joihin osan sukkamalleista pystyy näppärästi kiinnittämään. Vaihtoehtona on myös sukkanauhat. Sukkanauhat ovat kuitenkin usein varsinkin pienille hankalampi vaihtoehto, kun helposti

kiinnitettävä tarraratkaisu. Sukat voi myös tarvittaessa kiinnittää teipillä reiden ympäriltä ja/tai polven alapuolelta.

Kuva 5: Pelisukka. Näitä on saatavilla ainakin kirjoitushetkellä paikallisesta urheiluliikkeestä seuran väreissä ja logolla varustettuna. Ylälaidassa näkyy tarrakiinnityksen mahdollistava tarranauha. Oikealla sukkanauhat, joilla sukat saa pysymään ylhäällä, mikäli tarrakiinnitys ei ole mahdollinen.

Maalivahdin housut

Maalivahdin housut eroavat pelaajien vastaavista merkittävästi. Niissä on huomattavasti enemmän lisäsuojaa esim. reisien etupuolella, sekä myös sisäreiden ja reiden ulko-osan päällä, sekä kovennettu lantion alueen suojaava kaulus, sekä nivusten alueen lisäsuojat. Lisäksi joistain housumalleista löytyy lisäkivistysremmi rintapanssaria varten, mikäli rintapanssaria tykkää käyttää housujen sisälle kiinnitettynä. Tästä lisää oppaan myöhemmässä kohdassa.

Vinkkivitonon: lisäpolvisuojat voivat monesti kiinnittää myös housujen etureiden puolelta löytyvään pieneen "lärpäkkeeseen". Tällöin lisäpolvisuojat pysyvät ylhäällä paremmin, ja ovat hyvä vaihtoehto varsinkin, mikäli pelisukkaa ei tahdo käyttää lisäpolvisuojien päällä.

Kuva 6: Maalivahdin housut

Maalivahdin luistimet

Maalivahdin luistimet eroavat myös pelaajien vastaavista huomattavasti. Näkyvimmat erot ovat terässä sekä luistimen nilkassa. Nykyluistimet ovat kaikki pinnaltaan melko kovia ja kestäviä, mutta maalivahtien luistimissa iskunkestävyyteen on panostettu vielä tätäkin enemmän. Vielä joitain vuosia sitten maalivahtien luistimien päällä oli erikseen suojaava kotelo, jossa myös terä oli kiinni. Nykyään luistimissa useimmiten ei tätä koteloa enää ole, vaan sen suojaavuus on siirretty suoraan luistimen kenkään.

Myös luistimen *iltti* eli etuläppä on yleensä vahvistettu, mutta toisaalta myös sisäpuolelta pehmennetty ja/tai muotoiltu maalivahdin torjunta-asento huomioiden. Näkyvää akillesjänteen päällä olevaa takaläppää luistimissa ei myöskään ole. Tämä takaa nilkan paremman liikkuvuuden.

Terä on myöskin pelaajien luistimista poikkeava, profiililtaan selvästi suurempi kuin pelaajien luistimet. Maalivahtien luistimissa terät voivat olla 3mm ja 4mm paksuja, ja tämä on hyvä huomioida luistimia hankkiessa; joukkueella mahdollisesti oleva teroituskone on säädetty pelaajien luistimista yleisemmin löytyviä 3mm teriä varten, ja paksumman terän teroitusta varten kone täytyy aina erikseen säätää.

Maalivahtien luistimien terät ovat teroitettu monesti terävämmäksi (*useimmiten*), kuin pelaajien vastaava, jotta jäissä liikkuminen (polvillaan liikkuminen) tapahtuisi mahdollisimman helposti.

Maalivahtien torjuntatyöli nykyään luottaa paljon jään kautta pelaamiseen, ja luistimien terät ovat monesti koetuksella, kun ne osuvat maalitolppiin. Luistimien teroituksesta kannattaa huolehtia riittävän usein, sillä tylsä terä altistaa maalivahdin helposti esimerkiksi lähentäjien vammoille (*esimerkiksi*

terä lipsahtaa jäältä irti syvässä pystytorjunta-asennossa tai sivuttain polvillaan liikkuessa terä ei pidä jäässä potkaistessa, josta seuraa hallitsematon ojennus, joka on monesti epämiellyttävä tai jopa kivulias kokemus).

Kuva 7: Vasemmalla nykyaikainen maalivahdin luistin ilman erillistä suojakoteloä. Oikealla "vanhan mallin" luistin kotelon kera.

Maalivahdin polvisuojat eli patjat

Maalivahdin polvisuojat, eli patjat ovat maalivahdin ehkä parhaiten tunnistettavat ja näkyvimvät varusteet. Ne ovat suunniteltu suojaamaan maalivahdin etureiden alaosa, polvea, säärtä, nilkkaa sekä myös jalkapöytää.

Maalivahdin patjat ovat luistimien ohella sellaiset, joiden virittelyyn ja tuunaukseen löytyy internet pullollaan erilaisia vinkkejä ja mielipiteitä.

Patjojen valinnassa oleellista on maalivahdille oikean kokoisten patjojen valinta; liian pienillä patjoilla maalivahdin mainitut suojattavaksi tarkoitetut paikat eivät ole suojassa, kun taas liian isoilla patjoilla liikkuminen on hankalaa tai jopa mahdotonta.

On myös hyvä huomioida, että eri merkeillä koot saattavat keskenään vaihdella. Eli saman kokoiseksi ilmoitettu patja saattaa olla useita senttejä eri kokoinen mittasuhteiltaan, kuin toisen merkin patja. Kannattaa siis Googlettaa oikean merkin (ja joskus jopa mallin) kokotaulukko esiin.

Maalivahdin patjat ilmoitetaan tuumakokoina. Kokomerkintä on yleensä mallia 30+1, 32+1,5, 33+2. Näistä luvuista ensimmäinen kertoo patjan koosta polveen saakka, jälkimmäinen luku on ns. "plussatuumat", jotka kertovat patjan yläosan pituudesta. Mitä suurempi jälkimmäinen luku on, sitä korkeammalle patjan yläreunat nousevat maalivahdin reidellä.

Yleisesti voidaan todeta, että plussatuumien mennessä +3 (tai siitä yli) on reiden päälle tuleva patjan yläreuna jo hyvin korkealla, ja tällöin liikkuminen on melko hankalaa. Yleensä alle 32 tuuman patjoissa plussatuumia on 1, 1,5 tai 2, joista viimeinen on jo hieman harvinaisempi.

Ensimmäinen lukema, eli esimerkiksi 30 kertoo suuntaa antavasti patjan sisäreunassa olevan polven "ländärin" (=patjassa oleva jään ja polven välissä oleva suoja maalivahdin mennessä polvilleen) etäisyyden (korkeuden) patjan alaosaan verrattuna. Oikeaa tuumakokoa voi mitata eri valmistajilta löytyvien taulukoiden avulla. Näissä taulukoissa puhutaan usein ATK- ja FTK- mitoista. Nämä tulevat englanninkielisistä termeistä Ankle To Knee (ATK) sekä Floor To Knee (FTK). Nämä mitat otetaan tässä järjestyksessä nilkan päältä polven keskiosaan tai lattiasta polven keskiosaan.

Tämä kaikki vaikuttaa monimutkaiselta, eikö totta? Lue siis eteenpäin.

Patjoja sovittaessa **tärkein** asia on, että patjaa sovittaessa maalivahdin polvi osuu mainitun "ländärin" keskiosaan. Patjat tulee sovittaa luistin jalassa, sillä luistin luonnollisesti hieman muuttaa patjan asemaa jalkaan nähden.

Patjoja kannattaa sovittaessa myös kokeilla polvillaan torjunta-asennossa, mikäli se on vaan mahdollista.

Lisätuumiin (eli esim +1) ei pienten maalivahtien tapauksessa kannata liikaa kiinnittää huomiota. Joskus kuulee sanottavan, että isommat plussatuumat (=pidemmät patjat) auttavat sulkemaan "längit" paremmin polvillaan ollessa. Tämä osittain pitää paikkansa, mutta samaan aikaan pidempi patja on huomattavasti kankeampi, ja liikkuminen on hieman työläämpää.

Patjoissa, kuten lisäpolvisuojissa, on äärimmäisen iso merkitys sillä, että ne tulevat oikeisiin jalkoihin. Pariin otteeseen mainittu "ländäri", sekä pohjetta suojaava osa patjasta **tulee olla jalan sisäpuolella**. Erittäin usein näkee maalivahdeille puettavan patjat väärin jalkoihin, jolloin jalan sisäpuolta suojaavat osat patjasta heiluvat tarpeettomina jalan ulkopuolella.

Onko tällä sitten merkitystä, kun kiekko ei kuitenkaan ole suorassa kontaktissa (tai ei pitäisi olla) jalan sisäosan kanssa?

No, jokainen voi koittaa mennä nopeasti polvilleen jollekin kovalle, joustamattomalle pinnalle, lyöden polvet kovaa alustaa vasten. Sattuu. Eli vastaus on; sillä on valtava merkitys.

Kuva 8: maalivahdin patjat. Huomaa vasemmalla patjassa näkyvät jalan sisäpuolelle kuuluvat suojat

Maalivahdin kaulasuoja

Myös maalivahdin kaulasuoja poikkeaa hieman pelaajien vastaavista. Sen tehtävä on myös maalivahdeilla toimia viiltosuojana, mutta kaulasuojassa on hieman lisätoppauksia suojelemaan kaulaa sekä myöskin solisluiden aluetta.

Maalivahdin kaulasuojia löytyy paria eri perusmallia; löytyy ns. “kaulurimalli” eli kaulan ja solisluun alueen suojaava, tarranauhalla kiinnittyvä suoja.

Toinen malli on ns. “T-paitamalli”, jossa maalivahti pukee rintapanssarin alle hieman treeniliiviä muistuttavan paidan, jossa on (yleensä) lisätoppauksia myös rintalastalle, solisluille, kaulalle, sekä joissain malleissa toppauksia on myös kainaloon sekä selkärangalle.

Näistä kumpikin malli on parempi, kuin ei mitään. Se, kummasta lopulta tykkää enemmän, on maalivahtikohtainen asia. Kuitenkin, maalivahdin kaulasuoja on monesti varuste, joka jää hieman vähälle huomiolle. Se kuitenkin on yksi elintärkeimmistä varusteista, eikä sitä ole syytä jättää rintapanssarin alle pukematta. Tästä syystä on hyvä kokeilla erilaisia kaulasuojamalleja, jotta sopiva, ja liikettä rajoittamaton malli löytyisi.

Kuva 9: Maalivahdin kaulasuoja. Vasemmalla näkyy esimerkki ”kauluri”-mallisesta suojasta, oikealla taas ”T-paitamalli”

Maalivahdin rintapanssari

Maalivahdin rintapanssarista tuli tuossa jo ohimennen mainittua alkutekstissä; se poikkeaa ulkoasultaan pelaajan vastaavasta, koska sillä on pelaajan rintapanssariin verrattuna hyvin erilainen tehtävä. Maalivahdin rintapanssari tuo suojaa oikeastaan koko maalivahdin yläkropalle (päättä lukuunottamatta): siitä löytyy suojalevyjä rinnan ja vatsan alueelle, käsivarsille sekä kyljille. Myös olkapää on huomioitu, mutta toisin kuin pelaajien vastaavissa suojissa, maalivahdeilla ei ole olkakuppeja sinänsä, vaan hartioita suojaa suojalevyjen lisäksi myös ns. ”floaterit”, joiden tarkoitus on vähentää kiekon suoraa iskua olemalla hieman irrallaan muusta panssarin rakenteesta.

Maalivahdin panssarin heikot paikat ovat selkäpuolella (*tämä ihan luonnollista, sillä maalivahdin tulisi aina olla kasvot ja rintamasuunta kiekkoa kohti...*), solisluiden päissä sekä joissain malleissa kainaloissa. Näitä heikkoja paitoja voidaan paikata mm. suojapaidalla (ks. kappale ”Hikipuku”) sekä kaulasuojalla (ks. kappale ”Maalivahdin kaulasuoja”).

Yleensä kuitenkin nämä heikot paikat solisluiden ja kainaloiden osalta kertovat jompaa kumpaa kahdesta asiasta;

1. Panssari on väärän kokoinen

2. Panssarissa olevat suojalevyt ovat rikki, jonka seurauksena kiekot "lyö läpi".

Panssareita on useimmiten mahdollista säätää. Yleisimpiä säätövaroja panssareissa on käsivarsien mitta (miten alas/ylös panssarin hiha asettuu) sekä myöskin remmit, joilla panssari kiristetään paikalleen. Joissain malleissa on erikseen vielä mahdollisuus säätää alimmaisen, vatsan päälle tulevan läpän asemointia joko ylemmäs tai alemmas panssarissa.

Muita muutoksia varten täytyy sitten jo hieman käyttää parsinta, neulaa ja karhunlankaa. Joukkueen huoltajilta kannattaa kysäistä, pystyisivätkö he tällaista toimenpidettä suorittamaan. Myös yksi hyvä vaihtoehto on asiantunteva suutari (*allekirjoittaneelta saa tähän suosituksia*) tai maalivahtien varusteisiin erikoistunut liike, esimerkiksi Kova Goalie (*Topin ja Nooran paja sijaitsee kirjoitushetkellä Rautalammella, mutta tavaroiden toimitus postitse heille/heiltä onnistuu loistavasti*).

Kuva 10: Maalivahdin rintapanssari edestä ja takaa. Takana suojia on huomattavasti vähemmän.

Maalivahdin harjoitus-/pelipaita

Meinasin ensin, etten lisää harjoituspaitaa tai pelipaitaa erikseen listalle, mutta siinäkin pieni ero on pelaajien vastaavaan, joten mainitaan sekin tässä nyt erikseen.

Maalivahdin harjoituspaita poikkeaa pelaajan vastaavasta siten, että se on ns. Goalie cut - tässä leikkauksessa hihat ovat huomattavasti väljemmät, sekä paita on ommeltu muotoon siten, että se istuisi muhkean rintapanssarin päälle paremmin. Vaikka nuori Hasekin alkuperäinen käyttäisi normaalisti esimerkiksi 120 senttistä paitaa, on maalivahdin vastaavan kokoinen paita reilusti isompi.

Pelipaidoissa tämä on myös hyvä huomioida.

Miksi tästä mainitaan? Pelaajien harjoitus- ja pelipaidoilla pärjää ihan pienissä junioreissa, kun paidoissa tuppaa muutoinkin olemaan kasvunvaraa, mutta kovin pitkälle sillä ei selviä ilman muutoksia. Pelaajien paidat ovat hihoista sen verran kireitä, että se saattaa vaikeuttaa maalivahdin kykyä torjua kiekkoja käsillään. Se voi myös rajoittaa suuresti liikeratoja, jotka on pahimmassa tapauksessa vaikea opettaa pois, kun rajoittuneilla liikeradoilla on virheellisesti opittu ”selviytymään”.

Kuva 11: Maalivahdin pelipaita vs pelaajan versio. Huomaa hihojen leveydessä ero.

Maalivahdin kilpi

Esitellään seuraavaksi maalivahdin varusteista patjojen ja maskin ohella tunnistettavimmat, eli maalivahdin hanskat. Niistä esittelyvuorossa ensiksi kilpi, sillä kuten tulette huomaamaan, räpylästä pieniä esiteltäviä nyansseja on huomattavasti enemmän.

Maalivahdin kilpi koostuu hanskaosasta (muistuttaa paljon pelaajan hanskan sisäosaa) sekä jykevästä komposiittilevyistä muodostuvasta rakenteesta. Kilpi on muotoiltu ranteen päältä hieman ”hyppymäiseksi”, jotta kilpeen osuvat kiekot eivät ponnahtaisi osuman jälkeen maaliin, vaan pois päin maalivahdin suojelemasta maalista. Tätä ”hyppyä” ei tule missään olosuhteissa lähteä muovailemaan suoraksi tai eri malliseksi.

Kilvissä ei hirvittävästi ole eroavaisuuksia, mutta kilpi on sopiva silloin, kun se istuu käteen luonnollisesti (sormet hanskaosan päissä), ja sillä on helppo pitää maalivahdin mailasta kiinni. Juominen kilpi kädessä on aluksi hieman haastavaa, mutta muutaman yrityksen jälkeen siihenkin löytyy jokaiselle luonnollinen tapa.

Kilvestä olen kuullut sanonnan “Levari on levari, ei siinä mitään ihmeellistä ole” ja se pitää paikkansa.

Kuitenkin kilven osalta tulee huolehtia siitä, että kättä suojaavat levyt pysyvät ehjinä ja käyttökuntoisina. Erityisesti huomiota kannattaa kiinnittää sormenpäitä suojaaviin pieniin levyihin kilven hanskapuolella - mailanisku tai kiekko sormenpäihin ei ole kokemus, jota voisin varauksetta suositella kenellekään. Maalilla nuo mailaniskut ovat sen verran yleisiä, että tämä on ihan aito tarkkailun aihe.

Lisäksi kilvissä yksi hajoava komponentti on rystysen puolella oleva iso levy. Mikäli se murtuu, tapahtuu kaksi asiaa (tai ainakin jompi kumpi niistä):

1. Kiekonosuma sattuu
2. Kiekko ottaa varsin omituisia pomppuja osuessaan kilpeen

Näistä jälkimmäinen on ehkä enemmän esiasteen oire ensimmäistä kohti mennessä. Levyjä pystyy uusimaan: jos ei itsellä ole mielenkiintoa lähteä purkamaan hanskaa, on kappaleessa *Maalivahdin rintapanssari* mainittuna pari vaihtoehtoa.

Myös kämmenosa on kuluva, ja siihen saattaa ajan saatossa tulla reikiä. Isoin aiheuttaja tälle on mailassa otekohtassa (ks. *kappale Maalivahdin maila*) oleva harsoteippaus. Tämä siis ajan lisäksi. Kämmenosaa on helppo esimerkiksi suutarilla paikata.

Kuva 12: Maalivahdin kilpi. Huomaa oikealla sormenpäiden suojat.

Maalivahdin räpylä

Seuraavaksi esittelyssä varuste, jonka nyansseihin ja erilaisiin säätöihin saattaa parhaimmillaan mennä tunteja ja taas tunteja. Maalivahdin räpylä on monen maalivahdin maailmankuvassa se tärkein varuste - otetaanhan sillä ne hienoimmat ja näyttävimmät torjunnat. Kukapa ei olisi joskus ihastellut vaikkapa Marc-André Fleury'n tyhjyydestä kiekon tielle ilmestyvää (*ja muuten usein peliasuun sointuvaa - sanonpahan vaan...*) räpylää miehen venyessä spagaattiin.

Räpylän kulma, eli breikki

Räpylöistä puhuttaessa on hyvä aloittaa ehkä siitä oleellisimmasta, eli niin sanotusta hanksan kulumasta. Yleisesti puhutaan 60 tai 90 asteen, joskus myös 75 tai 50 asteen "breikistä" (joskus myös numerot 580, 590 ja 600 näkyvät aiheesta puhuttaessa, mutta samoja asioita kuvataan). Tällä kuvataan hanksan sulkeutumisen kulmaa. Tämän havainnollistaminen käy helpoiten kuvan avulla:

Kuva 13: maalivahdin räpylän "breikin" kulmat.

Tähän ei ole oikeaa eikä väärää vastausta: jokainen maalivahti on yksilö, ja jokaisella yksilöllä on omat mieltymyksensä. Yleisimpiä, eli 90 ja 60 asteen breikkejä kuitenkin voisi kuvailla jotakuinkin näin:

- 60 asteen breikissä räpylän sulkeminen tapahtuu tuomalla sormien päitä kohti peukaloa
- 90 asteen breikissä räpylän sulkeminen on kuin peukalon ylös nostaminen, samanaikaisesti muiden sormien nyrkkiin puristaminen.

Yleisesti helpoiten kaupoista saatavilla on 60 asteen breikillä olevia räpylöitä. Se on näistä kulmista ehkä se helpoin ja käteen mukavin. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö 50, 75 tai 90 asteen breikit soveltuisi paremmin, ja oikean räpylän löytämiseen ei olekaan kuin yksi mahdollisuus: kokeileminen.

Yksi- vai kaksiosainen räpylä?

Nykyään suurin osa räpylöistä on yksiosaisia. Kuitenkin, markkinoilla on edelleen kaksiosaisia räpylöitä, joten käydään tämäkin aspekti lävitse. Kaksiosaisesta räpylästä puhuttaessa viitataan räpylän rannesuojan rakenteeseen: yksiosaisissa rannesuoja on yhtä ja samaa rakennetta muun räpylän kanssa, kun taas kaksiosaisessa räpylässä rannesuoja on erillinen rakenne.

Kuva 14: vasemmalla yksiosainen räpylä, oikealla kaksiosainen. Huomaa oikealla olevassa räpylässä oleva "sauma" ranteen kohdalla.

Ero näillä on kahdella on yksinkertainen: yksiosainen räpylä on rannetta pyörittäessä ja pelatessa hyvin jäykkä, mutta hyvin suojaava. Esimerkiksi mailalla pelatessa tämä jäykkyys voi aluksi tuntua oudolta. Kaksiosainen on huomattavasti joustavampi rakenteensa ansiosta, ja esimerkkinä mainittu mailankäsittely on helpompaa. Kuitenkin, erillinen osa tuo oman kuluvan

osansa mukaan räpylään, kun taas yksiosainen on pitkässä juoksussa kestävämpi tällä saralla.

Yksi T vai tupla-T?

Yksi räpylöihin liittyvä ikuisuuskeskustelu on räpylän pussin rakenteeseen viittaava debatti tupla-T:n ja yksinkertaisen T:n välillä. Tämä termi viittaa räpylän pussin T-kirjaimen mallisen nahkaosan muotoon. Yksinkertaisessa T:ssä nahkaosa on keskeltä vahva, ja itse pussi rakentuu sen molemmiin puolin. Tupla-T:ssä T-kirjaimen sakaroita on yhden sijasta kaksi, ja näiden välissä on punonta, kuten pussissa muutoinkin.

Yleinen uskomus on, että Tupla-T -pussit ovat syvempiä, ja tällöin kiekot jäävät sinne helpommin. Tämä ei kuitenkaan ihan kirjaimellisesti pidä paikkansa: pussiosuus on leveämpi, mutta se ei ole syvempi. Syvyyteen vaikuttaa enemmän punontaan käytetty naru ja sen kireys. Lisäksi pussiosuuden laajuus ei sikäli muuta räpylän kokonaismittaa, joka on säännöissä määritelty, se vaan painottaa räpylässä pussin osuutta verrattuna yksinkertaiseen T:hen.

Käytännön erot tulevat näkyvyydestä ja tuntumasta. Tupla-T:n etuna on mainittu laajempi pussi ja sitä kautta tuleva näkyvyys kiekkoon (*jota maalivahdin tulisi katsellaan seurata pelaajan lavasta aina pussin pohjalle saakka*). Yksittäisen T:n etuna taasen on parempi tuntuma kiekkoon sen osuessa pussiin - tuntuma on hieman tarkempi, kuin tupla-t -pussissa.

Kuitenkin, jälleen tullaan siihen, että oikeaa ja väärää vastausta ei ole. On vain erilaisia mieltymyksiä ja oikean ratkaisun löytää kokeilemalla.

Kuva 15: Vasemmalla tupla-t -räpylä, oikealla yksittäisellä T-kirjaimella varustettu versio.

Pelivalmis kämmen, pro- vai harjoituskämmen?

Tähän asti olemme käsitelleet räpylän ulkoisia rakenteita, joten seuraavaksi on aika kurkata räpylän sisään, ja erityisesti räpylän sisällä oleviin suojalevyihin ja niiden erilaisiin variaatioihin. Esitellyt termit kertovat kämmenlevyn paksuudesta/kestävyydestä, ja niillä on vaikutusta siihen, miten helppo räpylä on avata ja sulkea.

Kirjoittajan pikainen oikoluvun aikainen pieni huomio:

Pienemmässä päässä (Junior eli JR-koko) ei yleensä monenlaisia levyvaihtoehtoja kämmeniin ole, vaan kokoluokitus JR kertoo hanksen suojaavuudesta yleisemmin. Tähänkin poikkeuksia varmasti löytyy. Useimmiten räpylän vaihto tulee eteen, kun JR-kokoinen räpylä alkaa päästää vetoja levyistä läpi (alkaa sattua, mikäli kiekko ei tule suoraan räpylän pussiin), jolloin siirtyminen joko uuteen JR-räpylään tai INT-kokoiseen räpylään voi olla ajankohtaista. Erilaiset kämmenlevyt ja niiden variaatiot koskevat enemmän INT- ja SR-kokoihin siirtyessä, joissa ensiksi mainitussa ei välttämättä eri kämmenlevyjen vaihtoehtoa löydy jokaisesta räpylästä.

Räpylöiden osalta usein näkee käytettävän ainakin kolmea termiä (ja näitä termejä myös näkyy räpylöissä olevissa ommelluissa lapuissa): Practice palm, Pro palm ja Game-Ready palm. Käydään nämä vaihtoehdot pikaisesti läpi:

1. Game-Ready palm - tämä on näistä kolmesta vaihtoehdosta se helpoin vaihtoehto suoraan hyllystä. G-R on melko notkea jo uutena, ja sen sulkeminen on suhteellisen vaivatonta. Kuten nimikin kertoo, tämän on tarkoitus olla suoraan pelivalmis hanka kaupan hyllyltä otettuna.
2. Pro palm - Tämä on selvästi yleisin vaihtoehto ihan pienistä junioreista ammattilaistasolle. Se on hyvä sekoitus vaihtoehtoja 1 ja 3 - se on notkeampi ja liikkuvampi kuin practice palm, mutta suojaavampi kuin G-R. Se ottaa muutaman viikon "ajaa sisään", mutta samaan aikaan voi olla varma, ettei kämmenlevy "lyö läpi" kovempiakaan vetoja.
3. Practice palm - Tämä vaihtoehto on nimensä mukaisesti harjoituskäyttöä varten tehty ja suunniteltu. Se on vahvistettu siten, että se kestää harjoituksissa tulevan laukausmäärän pitkän aikaa. Tämä levy tekee räpylästä todella jäykän, ja varsinkin pienelle juniorille sen kiinni saaminen on täysin mahdoton tehtävä. Ammattilaismaalivahdeista (tietääkseni) ainoastaan Henrik Lundqvist, joka käytti tätä vaihtoehtoa myös peleissä. (jos katsot vanhoja "Lunkan" pelejä tai highlighteja, voit huomata, ettei hän juurikaan sulje räpylänsä vetoja kiinni ottaessaan, vaan lähinnä kääntää rannettaan niin,

että kiekko jää pussin pohjalle.) Tämä vaihtoehto on näistä kolmesta ehkä se epäkäytännöllisin juniorikäyttöön.

Henkilökohtaisesti suosittelen tässä kohdin yleisintä vaihtoehtoa, eli pro palmia. Se on pitkäikäisempi kuin game-ready, ja se antaa paremmin suojaa. Käytön ensimmäiset viikot voivat olla hieman tympäiseviä, mutta räpylän sisäänajoon löytyy jokunen vinkki, joita esittelen myöhemmin tässä oppaassa.

Yhteenveto räpylöistä

Kuten huomaatte, räpylän nyansseista puhuessa myös kirjoittaja pääsi hieman vauhtiin, ja vaihtoehtoja tuntuu olevan lukuisia (*itse pelaan yksiosaisella, tupla-t:llä varustetulla räpylällä, jossa on pro palm. Vararäpylässä on game-ready -kämmen, ja se tuntuu kovimmat laukaukset päästävän jo läpi*).

Korostan kuitenkin, että jokaisen maalivahdin oma suosikki löytyy kokeilemalla, eikä yhtä ja oikeaa vaihtoehtoa ole olemassa. Maalivahdin pelipaikka on paljon kiinni itseluottamuksesta, ja omaan käteen sopivimman tuntuinen räpylä voi olla merkittävä tekijä sen itseluottamuksen rakentamisessa ja ylläpitämisessä. Joillekin maalivahdeille räpylä löytyy kertaistuksesta, joillain se ottaa useamman erilaisen kokeilun ja vaihtoehdon punnitsemisen. Olen pyrkinyt eri vaihtoehtoja esiteltäessä tuomaan esiin myös yleisimmän (ja helpoimman) vaihtoehdon helpottamaan valintaa.

Jotkut vaihtoehdot ovat selkeästi hankalampia edes hankkia (*esimerkiksi 90 asteen breikillä oleva kaksiosainen tupla-t harjoituskämmenellä voi vaatia mittatilaustyötä*). Nämä kannattaakin ehdottomasti jättää sitten myöhempään aikaan, jolloin käsi ei enää kasva, ja mittatilauksena tekeminen onnistuu kerralla kuntoon.

Maalivahdin kypärä eli maski

Kun puhutaan ikonisista maalivahdin varusteista, ei maskia suurempaan enää päästä.

Maalivahdin maski on jokaiselle maalivahdille se henkilökohtaisin varuste, sillä usein maskin maalaukset heijastelevat sen sisällä operoivan veräjänvartijan luonnetta. Sen lisäksi tietysti, että tämä on yksittäinen varuste, jonka sisällä pelaaja hikoilee ehdottomasti eniten uransa aikana.

Maski on varuste, jonka kunnosta huolehtiminen on ensiarvoisen tärkeää, ja pieneltäkin tuntuvat yksityiskohdat voivat olla merkityksellisiä maskin suojaavuuden kannalta. Yleisimpiä maskien “vikatilanteita” ovat ristikon vääntyminen sekä kypärän halkeaminen. Näitä voi olla joskus hankala huomata, joten säännöllinen varusteiden tarkastaminen sekä ristikon ruuvien kiristys kuuluvatkin jokaisen maalivahdin (sekä heidän vanhempiansa) arkeen.

Ristikkoja löytyy muutamaa erilaista mallia, joita yleisesti käytetään nykypäivänä: Straight bar / Canada, Cat-eye, Europe, Cheater. Näistä ensimmäinen vaihtoehto on yleisin Kanadassa, kun taas maanosan nimeä kantava ristikko on Euroopan markkinoilla hyvinkin yleinen vaihtoehto. Cheater ja Cat-eye ovat edellä mainittujen “aikuisversioita”: Cat-eye on Europe-ristikon aikuismalli (ja selkeästi yleisin malli mm. NHL:ssä), kun taas Cheater on hieman erilaisella lanka-asettelulla, kuin suorilla langoilla oleva “häkki” (siinä silmien aukot ovat hieman avarretummat).

Ristikoiden osalta sääntö menee siten, että Cat-eye -ristikkoa ei saa käyttää alle 18-vuotiaiden sarjoissa, eli siihen asti mennään eri ristikkovaihtoehdoilla.

Maskin halkeamat voivat olla vaikeita havaita, mutta mikäli maskin reunoilta näkyy selkeä halkeama, tulisi tämä maski poistaa käytöstä välittömästi. Se tarkoittaa, että kypärän rakenne on vaarantunut, eikä se suojaa enää niin kuin se on suunniteltu suojaavan.

Kuva 16: kiekko ei mahdu aikuisten käyttämän cat-eye -ristikon läpi ristikon ollessa ehjä. Lankojen vääntyessä kiekko voi kuitenkin tehdä ikävää vahinkoa. Junioreilla tätä ongelmaa ei suoranaisesti ole, mutta vaaratilanteen voi aiheuttaa vääntynyt ristikko, jonka lanka katkeaa osumasta sohaisten maalivahtia kasvoille. Kiekon lisäksi myös mailan lapa voi tehdä odottamattoman pahaa jälkeä.

Tärkeitä huomioitavia asioita maskista

Kirjoitan erillisen kappaleen liittyen tärkeisiin huomioitaviin asioihin maskeissa. Tämä kappale on maskia koskevista kirjoituksista se ehdottomasti tärkein, ja sen sisäistäminen on äärimmäisen tärkeää jokaiselle maalivahdin vanhemmalle.

1. Salibandy-/katulätkämaskien käyttö jäällä

Ehdoton ei. Näitä kypäriä ei ole suunniteltu jääkiekkoa varten, eivätkä ne suojaa käyttäjäänsä riittävästi. Niiden suunnittelussa ei ole myöskään huomioitu välttämättä suoria päähän kohdistuvia iskuja lajin luonne huomioiden. Yhdenkään aikuisen ei tulisi päästää ainuttakaan lasta (*omaa tai naapurin*) jäälle tällainen maski päässään.

2. Vääntyneellä ristikolla pelaaminen / korjatulla ristikolla pelaaminen

Tähän myös ehdoton ei. Maskien ristikot ovat suunniteltu siten, että ne kestävät suoria ja kovia iskuja niiden ollessa ehjiä. Ristikon vääntyminen yleensä tarkoittaa jonkin hitsausseaman tai langan integriteetin heikentymistä merkittävästi. Seurauksena vääntyneellä ristikolla pelaamisesta voikin olla ikävä kasvojen seudun loukkaantuminen.

Vääntynyt ristikko myös saattaa avartaa ristikkoa siten, että kiekko tai mailan lapa mahtuu sen aukoista osumaan kasvoihin.

Myöskään ristikon lankojen vääntäminen suoraksi ei ole suositeltavaa. Metalli ei määränsä enempää kestä edestakaisia taivuttavia liikkeitä, ja tässä on hyvin pitkästi samanlainen riski, kuin vääntyneellä ristikolla pelaamisessa.

3. Haljenneella kypärällä pelaaminen

Myöskin ehdoton ei. Halkeama kypärässä tarkoittaa sen tarkkaan suunnitellun rakenteen vaarantumista, ja täten suoraa vakavan loukkaantumisen riskiä.

Haljenneella kypärällä pelaaminen aiheuttaa mm. suoran riskin aivotärähdyksille - joko kiekon osumasta tai kaatumisesta. Pää on hyvin herkkä alue loukkaantumiselle, ja sitä ei kannata tietoisesti vaarantaa.

4. Pelaajan kypärällä pelaaminen maalissa

Tähän vastaus on ehdollinen ei: jos käytössä on siniset kiekot (puhutaan todella pienistä junioreista) ja kypärä on ehyt ja muutoinkin päähän sopiva - väliaikaisena ratkaisuna tämä menee. Kuitenkin, pelaajan kypärän verkko ei ole suunniteltu ottamaan vastaan laukauksia, joten riski verkon hajoamiselle ja sitä kautta kasvojen alueen vammalle on olemassa. Myöskään leukaa/kaulaa ei pelaajan kypärä suojaa riittävästi. Kuitenkin pikkujunioreiden maalivahtikokeiluihin sitä voi käyttää tilapäisenä ratkaisuna, yllämainitut seikat huomioiden.

Oikeanlaisen maskin valinta

Oikeanlainen maski istuu maalivahdin päähän kuin nakutettu. Maskin tulee olla tukevasti ja tiiviisti paikallaan siten, että se istuu tasaisesti käyttäjänsä päähän, jättämättä "ilmaa" maskin sisään. Hyvälaatuinenkin maski muuttuu vaaralliseksi, mikäli käytetään liian isoa tai pientä maskia.

Maski on maalivahdin tärkein varuste. Sen tehtävä on suojata käyttäjänsä päätä kiekoniskuilta, mutta myös muilta iskuilta, mitä pelin tiimellyksessä voi tulla.

Maskeissa on aina säätövaraa, ja yleensä maskien sisäosien pehmusteita voidaan asettaa uudestaan/vaihtaa. Maskin sisäosien pehmusteita ei kuitenkaan tule rueta itse leikkelemään tai ohentamaan.

Kuten edellisessä kappaleessa mainitsin, katukiekkoon tai salibandyyn tarkoitetuilla maskeilla **EI TULE MISSÄÄN OLOSUHTEISSA** mennä jäälle. Riskit vakaviin loukkaantumisiin on niin isot jo kevyilläkin kiekkoilla, että turhia riskejä pääkopan terveyden takia ei tule ottaa.

Kuva 17: esimerkki huonosti istuvasta (liian pienestä) maskista. Huomaa ammottava takalevy sekä leukapleksin alka pilkistävä paljas leuka

Kuva 18 ja 19: Kaksi esimerkkiä hyvin päähän istuvasta, sopivan kokoisesta maskista. Maskin leukakuppi pitää maskin paikoillaan, takalevy ei "irvistä" ja koko pää on hyvin suojassa. Alemmassa kuvassa näkyy paremmin ristikkovaihtoehto Europe, eli Cat-eyen junioriversio.

Maskeissa on lisäksi merkitty tarroin, koska ne on tehty, ja koska niiden "parasta ennen" -päiväys tulee vastaan. Tämä sama merkintä löytyy myös pelaajien kypäristä.

Maskeja on mahdollista hankkia eri urheiluliikkeistä hyllytavarana, ja näissä maskeissa on yleisesti ottaen riittävästi säätövaraa, jotta maski saadaan sopimaan useimpaan päähän. Maski on mahdollista myös tilata ja teettää omien mittojen mukaisesti. Suomesta löytyy maskien osalta huippuluokan osaamista (WaLL Mask), mutta myös muilta isoilta valmistajilta löytyy hyviä maskeja (Warrior, Bauer, CCM, Rey jne.)

Yhteenveto maskista

Maski on maalivahdin tärkein varuste, ja sen kanssa ei kannata tehdä kompromisseja. Maskia täytyy huoltaa säännöllisesti. Huolto-ohjeita ja vinkkejä luvassa tämän oppaan myöhemmässä vaiheessa.

Maskin ristikon eheydestä tulee varmistua joka kerta kun maski laitetaan päähän. Ristikon ruuvit tulee myös tarkistaa säännöllisesti. Vääntyneellä tai rikkoutuneella ristikolla ei tule jäälle mennä.

Katulätkä- ja salibandymaskit ovat syytä jättää kotiin jäähallille lähtiessä. Ne eivät ole jääkiekkokäyttöön riittävän turvallisia.

Maskeja tulee aina sovittaa ja kokeilla, ja sen tulee istua päähän täydellisesti. Maskin kiristysremmeillä ja vastakappaleiden asemoinnilla tulee varmistua siihen, että maski on tiiviisti maalivahdin päässä.

Maskin otsalta löytyy hikinauha, joka tulee (yleensä) tarroilla sinne kiinni. Tämä hikinauha on hyvä säännöllisesti pestä ja kuivata kunnolla. Seurauksena tämän laiminlyönnistä on hiestä kirvelevät silmät (imukyky totaalisen nolla) ja mahdollinen ihottuma maalivahdin otsalla. Lisäksi korpuksi kuivunut hikipanta ei ole mukava ihoa vasten, vaan hyvin karhea.

Maskeihin on myös saatavilla lisäsuojaa (kuva 17) leukapleksin muodossa. Tämä lisävaruste jakaa maalivahtien mielipiteitä: toisaalta se tuo merkittävästi lisäsuojaa kaulan alueelle, mutta toisaalta se saattaa takertua kiinni rintapanssarin reunoihin ja vaikuttaa näkyvyyten, kun kiekko on lähellä maalivahdin varusteita. Henkilökohtaisesti suosittelen leukaplekssiä, sillä se suojaa kiekonosumilta ja heiluvilta mailoilta (ja luistimilta) maalin edessä melko tehokkaasti. Pleksejä on saatavilla maskivalmistajilta ja urheiluliikkeistä, ja se kiinnitetään maskin ristikkoon narulla siten, että se roikkuu ikään kuin jatkeena maskin leukaosalle. Varsinkin pienillä maalivahdeilla, joilla helposti pää kääntyy virheellisesti sivuun kiekon tullessa kohti, suosittelen pleksin käyttöä, vaikkei kyseessä olekaan sääntöjen mukaan pakollinen varuste.

Maalivahdin maila

Viimeisenä, vaan ei suinkaan vähäisimpänä käsittelyssä on maalivahdin maila. Maalivahdin maila on selkeästi eri näköinen kuin pelaajan vastaava työkalu; sen yläosa on samanlainen, mutta mailan keskivaiheilta alkaa levennetty alaosa, ja lapa on huomattavasti pelaajan mailan lapaa suurempi. Ohuen ylävarren ja mailan alaosan levennyksen yhtymäkohta määrittelee maalivahdin mailan **otekorkeuden (OK)**. Tämä on yksittäinen tärkein mitta maalivahdin mailaa valittaessa, sillä se kertoo alaosan leveän osuuden korkeuden alhaalta katsoen. Kuten maalivahtien patjoissa, on otekorkeudetkin ilmoitettu tuumakoossa. Tuumakoot menevät karkeasti 21 tuumasta aina 27,5 tuumaan. Isompia ja pienempiä on hankittavissa erikoistilauksena, mutta yleisesti ottaen näistä otekorkeuksista löytyy maalivahdeille sopiva vaihtoehto.

Kuva 20: Maalivahdin maila. Otekohta sijaitsee kapean ja leveän osan yhtymäkohdassa. Tästä kohdasta maalivahti pitää mailaa kädessään torjunta-asennossa.

Oikean otekorkeuden valinta

Otekorkeuksissa on kuitenkin raa'an tuumamitan lisäksi hieman patjojen kaltaisesta valmistajakohtaisiakin eroja (ei välttämättä nykymailoissa enää niin valtavia, mutta mahdollisia).

Otekorkeus on myös hieman maalivahtikohtainen asia, kun maalivahdin tekniikka hieman kehittyy. Osa maalivahtien torjuntatyyleistä on enemmän "pystyssä", jolloin nämä maalivahdit monesti suosivat isoja otekorkeuksia (esim. 190 cm maalivahti seisovammassa perusasennossa helposti valikoi 27" tai 27,5" otekorkeuden) kun taas leveämmässä (matalammassa) perusasennossa toimiva maalivahti monesti valitsee hieman matalamman

otekorkeuden (esim. 190 cm maalivahti matalammassa torjunta-asennossa saattaa suosia 26", jopa 25" otekorkeutta). Ja näistä kumpikaan ei ole väärin, kuten aiemmissakaan tapauskohtaisuuksissa (*toki liian leveä torjunta-asento aiheuttaa omat ongelmansa liikkumiseen, mutta niin aiheuttaa liian pystyssä oleva tyylikin... joten jokainen tyyliillään!*)

Toinen valintaan vaikuttava tekijä on maalivahdin tuntuma pelata kiekkoa jäissä: matalammalla otekorkeudella (*osin johtuen matalammasta torjunta-asennosta, kuten edellisessä kappaleessa mainitsin*) maila tuntuu hieman näppärämmältä kiekkoja torjuessa mailalla, kun korkea otekorkeus. Tällöin monesti tuntuu, että maila on helpompi liikutella kropan ympäri, ja suora laukaus on helpompi ohjata pois maalilta. Liian korkealla otekorkeudella herkästi hieman "lyödään" kiekkoa vastaan torjuessa, jolloin kiekko saattaa kimmota odottamattomaan suuntaan, tai lyönti saattaa mennä hieman ohitse.

Sopiva otekorkeus löytyykin näiden seikkojen lisäksi siitä, että maalivahti pystyy luonnollisesti saamaan koko mailan lavan jäähän. Helposti liian isolla otekorkeudella lavasta jäähän osuu vain kanta (lavan kärki on selkeästi ilmassa), ja koko lavan jäähän saaminen voi tuntua työläältä (joutuu tekemään hartialla työtä, jotta lapa saadaan jäähän). Tämä helposti aiheuttaa sen, että hartia jännitetään, kyynärpää nousee, ja kainaloon syntyy "reikä", josta kiekko usein livahtaa maalin perukoille.

Oikean otekorkeuden valintaan onkin hyvä neuvo se, että kun mailaa liikkeessä kokeilee, sitä kokeiltaisiin peliasennossa. Maila on sopiva silloin, kun kilpikäden (mailaa pitävän käden) hartia on luonnollisessa asennossa, mailan lapa on kokonaan maassa, tai torjunta-asento ei joko nouse normaalia ylemmäs tai toisaalta painu myöskään liian alas/leveälle.

Eli tähän voisi muutaman "troubleshoot"-väittämänkin rakentaa:

Ongelma: Maalivahdin hartia nousee ylös, kainaloon avautuu iso aukko (kyynärpää on isokulmaisessa, eli melkein 90 asteen, koukussa)

Ratkaisu: Mailan otekorkeus on liian iso

Ongelma: Maalivahdin torjunta-asento menee alas/leveäksi (jalat kaukana toisistaan), enemmän kuin normaalisti

Ratkaisu: Mailan otekorkeus on liian pieni

Ongelma: Maalivahti roikuttaa kilpikättään selkeästi alempana kuin räpyläkättä (kilpikäsi on suorana tai lähes suorana)

Ratkaisu: Mailan otekorkeus on liian pieni

Ongelma: Mailan lapa ei ole kokonaan alustassa, vaan lavan kärki on ilmassa

Ratkaisu: Mailan otekorkeus on liian iso

Lapamalli sekä mailan materiaalin valinta

Lapamalleja eri valmistajilta löytyy useita, kuten pelaajien mailoistakin. Lavoissa oleellisia asioita ovat lavan käyryys (ja sen tuottama syvyys), lavan kulma, sekä kärjen muoto. Kuten aiemminkin, tässäkin kokeilemalla löytyy se maalivahdille paras vaihtoehto. Toiset tykkäävät, että pystyvät heittämään kiekon mailalla pelatessaan ylös ja ulos alueelta, kun toinen arvostaa enemmän suljettua lapaa ja kontrolloitua syöttöä. Nämä molemmat on mahdollista saavuttaa samalla mailalla, joten erilaisia lapamalleja keskenään ei tarvita (*jos vertaa esimerkiksi golfiin, jossa joka lyönnille on oma mailansa*).

Erittäin avoimella lavalla on helpompi saada kiekko nousemaan, joka saattaa myös vaikeuttaa ainakin aluksi jäässä pysyvän syötön antamista, kun taas suljetumpi lapa helpottaa syöttämistä, mutta kiekon kohottamiseksi tarvitaan hieman harjoittelua. Kumpikaan näistä ei ole väärin, vaan jokainen maalivahti löytää sen oman parhaan ratkaisunsa kokeilemalla.

GOALIE BLADE PATTERN CHART

PLAYER PATTERNS	PATTERN VIEW	CURVE	DEPTH	ANGLE	TOE	COMP
QUICK		MID	MEDIUM	SLIGHT OPEN	SQUARE	SIMILAR TO: CCM: BERNIER BAUER: P30 SHER WOOD: PP41
RASK		HEEL	SHALLOW	OPEN	SQUARE	SIMILAR TO: BRIAN'S: HALAK
BISHOP		MID-TWIST	DEEP	SLIGHT OPEN	SQUARE	SIMILAR TO: CCM: CRAWFORD BAUER: P31 BRIAN'S: LACK
MRAZEK		WEDGE	MEDIUM	OPEN	ROUND	SIMILAR TO: CCM: PRICE BAUER: P34

Kuva 21: Esimerkkinä Warriorin lapakartta. Eri valmistajilta (Bauer, CCM, True, Brian's jne.) löytyy omat karttansa omilla nimityksillään.

Mailojen yleisin valmistusmateriaali on nykypäivänä komposiitti, joka on hyvin kevyt. Tämän lisäksi löytyy sitten puumailoja, sekä niiden väliin asettuvia komposiittipäälysteisiä foam core -mailoja, jotka ovat hieman hinnaltaan täyskomposiittimailoja halvempia, mutta myös hieman painavampia (eli hieman välimalli täyskomposiitista ja puumailasta)

Materiaalin valinta on myös yksi maalivahdin torjuntatyöhön vaikuttava asia: puumailat ovat usein tuntumaltaan komposiittimailoja pehmeämpiä kiekkokoketuksessa, ja tuntuma on hyvä. Kuitenkin puumaila on selkeästi raskaampi kuin komposiittimaila, jolloin mailan paino voi vaikuttaa esimerkiksi kilpikäden torjuntatyöskentelyyn enemmän kuin kevyempi komposiittimaila. Lisäksi ei komposiittimailakaan tunnoton ole, mutta pinnaltaan kovempi materiaali ei puun kaltaista tuntumaa kiekkokäsittelyyn kuitenkaan anna. Tämä on kuitenkin jo ehkä hieman hitaasti poistuva keskustelu suurimman osan uusista mailoista ollessa komposiittimailoja / foam coreja (*Samaa kissanhännänvetoa käytiin pelaajien mailojen osalta vuosituhanen vaihteessa ja vähän sen jälkeen, ja nykyään pelaajat luottavat komposiittimailoihin lähestulkoon kaikki...*)

Yhteenveto maalivahdin mailasta

Mailan valinnassa kannattaa otekorkeutta punnita huolellisesti, eikä juniorille kannata ostaa liian isoa mailaa, sillä se saattaa haitata torjuntatyöskentelyä (avonainen kainalo). Kuitenkin liian pienellä mailalla pelaaminen saattaa madaltaa maalivahdin peliasentoa, joka ei sekään ole toivottu asia. Oikeanmittainen maila ja siitä huolehtiminen onkin oleellista tarkkailtavaa koko kiekkokauden ajaksi, ja ennen jälle siirtymistä syksyllä otekorkeus on maalivahdilta syytä tarkistaa.

Lapamallin valinta voi olla hyvinkin pitkälinen prosessi, ja se saattaa vuosien varrella muuttua. Joillekin se on hyvin tarkkaa, onko lavassa pyöreä vai kanttinen kärki, ja onko lapa avoin vai suljettu, kun toiset maalivahdit taas sopeutuvat siihen lapaan, joka mailassa sattuu olemaan.

Materiaalissa siirtyminen täyskomposiitin aikaan on tapahtumassa, ja puumailat ovat korvautumassa enemmän foam core -mailoilla. Kaikissa vaihtoehtoissa on hyvät puolensa, mutta kaikista myös jotain heikkouksia löytyy toisiinsa verraten.

Puumaila saattaa kuitenkin olla juniorille mieleisempi vaihtoehto niin tuntuman kuin reboundien hallittavuuden (pehmeästä mailasta kiekko kimpoaa hieman hitaammin). Toki puumailan tuoma lisäpaino saattaa olla monelle pienelle maalivahdille ongelmallinen, ja keveys on suurempi tekijä kuin hieman

tarkempi tuntuma ja pehmeät reboundit (jotkut maalivahdit suosivat kovaa materiaalia, jotta kiekko ampaisee lavasta terävämmin).

Mielipide & kokemuksen sanelemaa: moni pieni maalivahti arvostaa enemmän mailan keveyttä (ja ulkonäköä) enemmän kuin tarkkaa tuntumaa. Foam coret eivät ole nekään huono vaihtoehto, mutta mikäli maalivahdilla on vaikeuksia kilpikäden kanssa, ei kannata liian painavan mailan kanssa liikaa tuskailla.

Varusteiden hankinta/vaihto - sananen (jos toinenkin) kustannuksista

Maalivahdin varusteet ovat uutena kalliita - otetaan kissa pöydälle heti kättelyssä. Mutta ennen varsinaista asiaa, todella tärkeä kappale luettavaksi ja sisäistettäväksi:

Heti alkuun haluan korostaa sitä, että uusien tai käytettyjen varusteiden hankinta on jokaisen perheen ihan oma asia, eikä kummassakaan ole mitään väärää. Vääryys tulee vasta siinä kohtaa, kun maalivahdille hankintaan vääränlaisia (liian isoja tai pieniä) tai suojaavuudeltaan kyseenalaisia varusteita (joko puhkihakattuja tai jääkiekkomaalivahdille sopimattomia varusteita, kuten katulätkään tarkoitettuja varusteita). Tämän asiakokonaisuuden tarkoituksena ei ole se, että kumpikaan toimintatapa leimataan huonommaksi kuin toinen, vaan sen tarkoitus on esittää vaihtoehtoja hankintojen osalta. Nyt kun tämä klausuuli on kirjattu, ja ehkä tulikivenkatkaisimpien palautteiden tulva on ennakkoon hillitty, mennään itse asiaan.

Maalivahtien varusteita teetetään omannäköisiksi / omilla mitoilla, ja mikäli lähdetään hankintoja tekemään täysin uusien varusteiden osalta, puhutaan jo juniorivaiheessa useamman tuhannen euron investoinnista. Juniorivaiheessa maalivahdit kasvavat nopeasti, ja varusteiden vaihtaminen / uusien ostaminen voi tulla eteen jopa samaisen kauden aikana kasvupyrähdyksen sopivasti sattuessaa.

Voiko tässä siis selvitä ilman visiittiä pankinjohtajan konttorissa? Ehdottomasti voi. Käytettynä ostaminen, esimerkiksi (*myös hyvien, poistuvien mallien alennusmyynnit!*).

On olemassa varusteita, joiden kanssa korkeampi kustannus on järkipäätös turvallisuuden nimissä (uusi tai hyväkuntoinen, vähän käytetty maski esimerkiksi), mutta järkevällä hankkimisella varustekustannukset pystyy pitämään hyvinkin maltillisina.

Tästä esimerkki: Uudet, uusinta mallia olevat Warriorin patjat maksavat junior/intermediate -taitteessa noin 700 euroa. Käytettynä ei välttämättä löydy juuri tätä tuoreinta mallia, mutta hyväkuntoisia käytettyjä patjoja voi saada 40-100 euron hintaan, ja poistuvia malleja urheiluliikkeissä myydään hyvillä alennuksilla.

Ei ole tietenkään lainkaan väärin hankkia täysin uusia ja uusinta mallia olevia patjoja, mutta varsinkin esiteini-/teini-iässä sopiva kasvupyrähdys saattaa tarkoittaa näiden patjojen lyhyeksi jäämistä jo kuluvan kauden aikana. Ja kuten patjoja käsiteltäessä aiemmin todettiin, on oikeankokoisten patjojen hankinta oleellisen tärkeää niiden suojaavuuden varmistamiseksi. Tämä tarkoittaa taas uuden rahanipun investoimista, joka pitkällä aikavälillä saattaa käydä hyvinkin kalliiksi.

Uusia varusteita voi hankkia käytännössä mistä tahansa hyvin varustellusta urheiluliikkeestä, jossa jonkinlainen jääkiekko-osasto löytyy. Varusteita voi tilata myös suoraan eri varustemerkkien omista liikkeistä tai maahantuojiilta. Yleensä kustomoidut varusteet (lähinnä patjat ja hanskat) sommitellaan paikalleen merkin omalla kustomisaattorilla (värit, mahdolliset kuvat joissain tapauksissa, sekä erilaiset ominaisuudet kuten patjojen ulkoiset tai sisäiset breikit jne.), jonka jälkeen odotusaika voi olla hieman ruuhkasta riippuen kuukausia. Henkilökohtaisesti suosittelen kustomoituja patjoja ja hanskoja vasta siitä vaiheessa, kun pituuskasvu on pysähtynyt, ja varusteiden potentiaalinen elinikä on hieman pidempi, mutta käsittääkseni näissä työkaluissa pystyy myös juniorikokoisia varusteita tuunaamaan. Lisäksi on myös erilaisia maalivahdeille suunnattuja erikoisliikkeitä, joissa valikoima on suurempi.

Käytettynä varusteiden ostaminen sitten noudattaa samaa kaavaa kuin muunkin käytetyn tavaran hankkiminen; Facebookin kirppikset (*maalivahdinvarusteille löytyy parikin hyvää FB-kirppistä kirjoitushetkellä*), fyysiset kirppikset, jäähallin ilmoitustaulu, vanhemmat juniorit, käytettyjen varusteiden liikkeet ja muut vastaavat kanavat. Näitä kaikkia Vaasan alueelta löytyy, joten siksi ne tässä mainittuna.

Lisäksi äärimmäisen tärkeää varusteiden kanssa on niiden huolto ja ylläpito. Täysin uudetkin varusteet voivat mennä yhden kauden mitassa todella surkeaan kuntoon, jos niitä säilytetään väärin, eikä niitä huolleta lainkaan. Esittelen eri varusteiden huolto-ohjeita vielä seuraavassa luvussa, mutta tässä vaiheessa voidaan jo todeta, että mehiläisvahapurkki ja nukkaamaton liina ovat arvossa arvaamattomassa maalivahtien kotona.

Lisäksi en voi korostaa riittävästi varusteiden korjaamisen vaihtoehtoa. Monesti rikkiäinen varuste voidaan pienellä rahalla korjata uutta vastaavaan kuntoon, sen sijaan että upotetaan satanen poikineen uuteen varusteeseen. *Tästä elävän elämän esimerkkinä kirjoittajan luistimet: niistä repesi nauhan läpivientilenkki nilkasta, ja luistimia ei enää saanut kiristettyä. Suutari teki vahvikkeen läpiviennille (joka on edelleen kirjoitushetkelläkin ehjä ja käyttökuntoinen). Luistimet palvelivat ennen pehmusteiden totaalista*

pettämistä vielä neljä kokonaista kautta korjauksen jälkeen, ja korjauksen hinta kaikkineen oli parinkymppin luokkaa.

Mutta tämä ei tarkoita sitä, etteikö uutta olisi joissain tapauksissa syytä hankkia. Esimerkiksi maskin halkeamat ja vääntyneet ristikot ovat sellaisia, joita ei ole syytä lähteä itse korjailemaan. Eli vaikka kustannuksissa säästäminen on hyvä asia, ei kannata lähteä turvallisuuden ja vakavan loukkaantumisen riskillä asettamaan panoksia pöytään. Tämä on erittäin tärkeää ymmärtää.

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että kesällä maalivahdit usein vaihtavat varusteitaan, jolloin käytettyä tavaraa on liikenteessä. Kuitenkin tässä kannattaa tuo kasvupyrähdys ottaa huomioon: toukokuussa ostetut oikean kokoiset patjat saattavat alkaa jo syyskuussa kauden todenteolla alkaessa kallistumaan pienemmän puoleen. Tämä ei ole vapaalippu hankkia kokoa suurempia varusteita, mutta hankinnan ajoitusta kannattaa tässä kohtaa miettiä.

Ja varusteiden sopivuudesta päästäänkin siihen, että on todella tärkeää jutella maalivahdin kanssa varusteista ja niiden istuvuudesta. Jos joku tuntuu kiristävän ja puristavan, on hyvä tarkistaa, löytyykö varusteesta vielä säätövaraa, vai onko syytä harkita sen päivittämistä. Varsinkin hanskojen levyt ovat sellaisia, että pelaajien (ja maalivahtien) kasvaessa ihan ehyestäkin levystä voi alkaa kesän aikana timanttiseen kuntoon hiottu rannelaukaus kopisemaan kivuliaasti sormille. Myös patjojen sopiva koko on syytä tarkistaa (sovitusohjeet kappaleessa *Maalivahdin patjat*), sillä kuten useasti todettu, voi pieneksi jäänyt patja altistaa maalivahdin erittäin kivuliaalle kiekon osumille tai vastaaville kolhuille.

Joten, summaten ylläolevaa: varusteiden hankkinnassa on helppo säästää, jos itse on aktiivinen varusteiden hankinnassa ja löytää siihen sopivat kanavat. Tämä opas toimii hyvänä tietopakettina varsinkin käytettyjä varusteita hankkiessa, mutta myös uusien varusteiden hankintaa silmällä pitäen tästä oppaasta löytyy paljon (toivottavasti) hyödyllistä tietoa. Hyvällä huolenpidolla varusteiden käyttöikä voi kasvattaa, kun taas välinpitämättömyys maksaa rahaa. Ja vaikka säästöä varusteiden kanssa pystyy tekemään, ei säästää kannata väärässä paikassa, eli turvallisuuden kustannuksella.

Epävarmoissa hetkissä kannattaa muistaa, että jokainen maalivahti on yksilö, ja toimii tavallaan. Kuitenkin esimerkiksi liian pitkällä mailalla pelaaminen voi vaikuttaa maalivahdin suorituskyykyyn, jossa tapauksessa mailan vaihto tulee ajankohtaiseksi.

Seuraavassa kappaleessa käsitellään maalivahdin varusteiden huoltoa ja kunnostusta, joka onkin kustannuksista puhuttaessa se helpoin säästökeino.

Maalivahdin varusteiden huolto-ohjeita ja yleisiä tipsejä

Varusteiden huollolla on merkittävä rooli varusteiden käyttöiän pituuteen. Kuten aiemmin on mainittu, uusikin varuste "happanee" käsiin, mikäli sitä säilytetään väärin. Varustehuollolla on myös toinen rooli, ja se on käyttäjänsä terveys. Ikuisesti lätkäkassissa säilytetty kaulasuoja (esimerkiksi) alkaa jossain kohtaa homehtua, joka taas aiheuttaa käyttäjälleen ikäviä oireita, ja herkille saattaa homeisen varusteen käytöstä aiheutua jo ihan oikeitakin ongelmia ikävän ihottuman lisäksi. Kolmas tekijä, ei yhtään sen vähäisempänä, on haju. Vaikka jäähallin ominaisesta hien hajusta ei välittäisikään, alkaa kolmatta kautta pesemättömänä oleva varustesetti löyhkätä jo sen verran reilusti, ettei käyttö tai säilyttäminen ole enää mukavaa (plus että pesemätön varuste saattaa alkaa menemään heikkoon kuntoon).

Tässä luvussa käsitellään yleisimpiä huolto-ohjeita ja vinkkejä varusteiden huoltoon, säilyttämiseen sekä kuljettamiseen. Näistä viimeksi mainittu tuntuu olevan yleisesti hieman aliarvostettu aihe, sillä yksi iso syy vaikkapa luistimen viilloille patjoissa on luistimien kuljettaminen laukussa vapaana ilman teräsuojia. Tämä taas pahimmillaan johtaa siihen, että varuste on käyttökelvoton, vaikkapa mainitun viillon laajentuessa.

Varusteiden kuljettaminen

Maalivahdin varusteet ovat kooltaan selkeästi pelaajan varusteita suurempia, ja tätä varten maalivahdeille myydään omia, isompia, varustekasseja. Kasseista löytyy kannettavia malleja mutta myös rullattavia, ja jälkimmäinen kassimalli on tullut jäädäkseen (*vanha toteamus "pelimies kantaa itse kassinsa" elää ja hengittää vielä vahvasti, mutta todellisuudessa varsinkin pienille junioreille parikymmentä kiloa painavan kassin kantaminen voi olla melko ylivoimainen rasti*)

Maalivahdin varusteiden kuljettaminen onnistuu pelaajan kassillakin tiettyyn pisteeseen asti, mutta yleensä patjat ovat se varuste, joka kannetaan kassin ulkopuolella. On olemassa kassimalleja, joihin mahtuu myös patjat sisään, mutta siinä kannattaa pakkaamisen kanssa olla huolellinen.

Ja mitäpä varustekasseista puhuminen olisi ilman mainintaa pystykasseista. Ne ovat valtavan käteviä pelaajien kannalta, kun niitä voidaan kantaa selässä, mutta jäähallien pukukoppeja harvoin on suunniteltu siten, että pystykassien säilyttäminen onnistuisi helposti. Varusteiden pukemisen jälkeen tyhjiä kasseja ei oikein kätevästi saa mihinkään, ja ne jäävät yleensä keskelle pukukoppia, jolloin kulkeminen kopissa on todella hankalaa. Tämä on allekirjoittaneen henkilökohtainen mielipide ja vetoomus, että niin kätevän oloisia kuin pystykassit ovatkin, niin perinteiset vaakatasossa kulkevat kassit ovat paljon helpompi sujauttaa penkin alle jaloista pyörimästä.

Kuva 22a: Pelaajan varustekassi. Tällaiseen mahtuu juniorikoon varusteita (vähän isompiakin, kun sisäkkäin pakkaa). Kuitenkin se on tavallisesti hieman liian ahdas massiivisille maalivahdin varusteille

Kuva 22b: Pystymallin varustekassi. Tätä kohtaan allekirjoittaneella on hieman antipatioita. Käytännössä sama tilavuusongelma tässä tulee vastaan, kuin A-kuvassa.

Kuva 22c: Maalivahdin varustekassi. Tällaiseen kassiin mahtuu maalivahdin varusteet patjoineen pävineen (ja pienissä junioreissa myös itse maalivahti).

Varustekassin hankinnassa suosittelen tilavaa kassia, sillä yleisesti ottaen jään jälkeen kassiin heitetään kiireellä varusteet, joka taas ei pienemmissä kasseissa ole vaihtoehto. Pienemmissä kasseissa pakkausjärjestyksellä on valtava merkitys.

Kuljetuksessa on hyvä huomioida, että maalivahdin varusteet ovat hyvin erilaisista materiaaleista valmistettuja: on jenprota (keinonahka), on erilaisia kankaita, on muovia, on metallia ja niin edespäin. On pyöreitä kulmia, on teräviä kulmia. Kassissa kaikki eivät aina pysy paikallaan, vaan kassia vedetään/kannetaan moneen kynnyksen ja muun esteen yli. Tämä taas altistaa varusteet kontaktiin muiden varusteiden kanssa, ja sitä kautta ikäviä ja odottamattomia vaurioita varusteille (jo aiemmin mainittu esimerkki luistimenviillosta patjoissa/hanskoissa, tai maskin maalipinnan vaurioituminen).

Varustekassia pakattaessa onkin hyvä ottaa huomioon muutama ihan perustavaa laatua oleva asia (nämä samat asiat koskevat myös pelaajan varusteita sopivilta osin):

- Luistimissa pehmeät (kankaiset) teräsuojat estävät isoimmat kolhut muissa varusteissa, mutta suojaavat myös teroitettua terää. Mikäli kassissa on erillinen tasku (tai kaksi) luistimille, niiden käyttöä voi suositella. Mutta teräsuojat silti hyvä olla terien suojaamiseksi!
- Maski (kypärä) on syytä pakata erilliseen kangaspussiin (maskipussi tai esimerkiksi moottoripyöräkypärille tarkoitettu kypäräpussi). Estää maskin ristikkoo tarttumasta muihin varusteisiin, mutta suojaaa myös itse ristikkoo ja kypärää kolhuilta.
- Pidempiaikaisessa kuljetuksessa ei ole hyvä, mikäli varusteita joudutaan sullomaan kassiin. Esimerkiksi räpylän säilyttäminen pakotetun avonaisessa asennossa paino päällä voi tehdä pahaa jälkeä räpylän suojalevyille (*myöhemmin tässä oppaassa puhutaan räpylän sisäänajamisen avustamisesta, mutta tässä ei tarkoiteta sitä*)
- Mikäli patjoja kuljetetaan kassissa, ei niitä ole syytä väkipakolla taivuttaa kassin sisään. Tämä saattaa muuttaa patjan alkuperäistä muotoa ja rakennetta, ja aiheuttaa patjan hajoamista ennen aikaisesti.
- Housujen, rintapanssarin jne. pakkaamisessa tulee varmistaa, ettei varustetta jouduta sullomaan kassiin niin, että varusteiden sisällä olevat levyt taittuvat. Tämä luonnollisesti tarkoittaa, että suojalevyt eivät ole enää suojaavia

Patjojen kuljetukseen kassissa vinkki: Pakkaa patjat ensimmäisenä kassiin reunoille siten, että patjojen laskeutumisalustat ovat kassin pohjaan päin (eli kuten maalivahti pukisi ne päälle). Patjojen väliin on tällöin helppo pakata muut varusteet, jolloin ne menevät pienempään tilaan, mutta myös patjojen

“kasvot” ovat suojassa kassin reunoja vasten. Myös varusteita pukiessa patjat eivät pyöri edessä varusteita etsiessä. Tämä pakkaustapa myös säästää tilaa korkeussuunnassa, jolloin sen kassin pakkaaminen autoon muuttuu aavistuksen helpommaksi.

Isoissa kasseissa voi äkkiä tuntua, että kun kassiin mahtuu varusteiden lisäksi myös niitä käyttävä maalivahti, niin järjestyksellä ei ole suurta merkitystä. Järkevällä kuljettamisella kuitenkin voidaan huolehtia, että kuljetuksessa ei aiheudu varusteille isompia kolhuja, ja varusteet kestävät varsinaisessa tarkoituksessaan, eli jäällä, mahdollisimman pitkään.

Varusteiden säilytys

Varusteiden säilytyksellä on iso merkitys varusteiden pitkäikäisyyteen, kestävyys ja käyttömukavuuteen. Kuivia varusteita voidaan esimerkiksi kesän yli säilyttää kassissa (mielellään avoimaisessa sellaisessa), mutta lätkäkauden aikana säilytys monesti tarkoittaa myös varusteiden kuivattamista.

Maalaisjärjellä pääteltävissä on, että märkiä/hikisiä varusteita ei säilötä umpinaisessa kassissa. Kuitenkaan jokaisessa kotitaloudessa ei ole mahdollisuutta kuivauskaapille. Joten mikä neuvoksi?

Ratkaisu on äärettömän kätevä varustehenkari. Varustehenkareita myydään jääkiekko-osastoilla suhteellisen huokeaan hintaan (eikä sellaisen rakentaminen itsekään ole mikään “ameriikan temppu”). Mikäli tällaiselle löytyy sopiva ripustuspaikka (syytä varmistaa, ettei tule katon levyt niskaan), kuivuu varusteet siinä kätevästi, mutta myös niiden säilytys tällaisella onnistuu. Jäähallilla varusteet säilötään tällaisella henkarilla, joten se on myös kotona hyvin kätevää.

Kuva 23: Varustehenkari

Syytä on korostaa, että ennen varusteiden pakkaamista varustekassiin säilytykseen on syytä varmistua, että varusteet ovat varmasti kuivat. Kassissa ne eivät enää hirmuisesti kuivu, ja riskinä on varusteiden ruostuminen/homehtuminen.

Varusteita muutenkin tulisi säilyttää tilassa, jossa ilma pääsee liikkumaan. Ihan kuin minkä tahansa vaatteiden/varusteiden kuivumisessa, hyvä ilmanvaihto on ensiarvoisen tärkeässä asemassa.

Kuivauskaappi (mikäli sellainen mahdollisuus on) on aivan paras ratkaisu. Tällaisia tiedän jääkiekkovarusteille rakennetun ihan tavallisen vaatekaapin pohjallekin. *(Tarvitset tähän räkillä varustetun vaatekaapin TAI esimerkiksi IKEAn telttamallisen erillisvaatekaapin, puhaltimen ja poistoilmalle tuulettimen. Tämä telttamallinen ratkaisu puhaltimilla tuunattuna oli yllättävän tehokas, joskin vähän valvottava. Kokeilu omalla vastuulla)*

Varusteiden yleisiä pesu-/huolto-ohjeita ja vinkkejä

Tässä kappaleessa käsittelen yleisimpiä varusteiden huolto-ohjeita varusteittain. Järjestys on sama, kuin varusteiden esittelyssä selvyiden vuoksi. Sisällytän tähän samaan listaan myös jotain vinkkejä varusteiden huollosta ja mahdollisesta tuunaamisesta.

Yleisesti voidaan mainita, että varusteita pestäessä pesukoneessa (pl. hikipuku) linkous on syytä minimoida/ottaa pois käytöstä.

Kuivausrumpua ei tule käyttää lainkaan. Pesun jälkeen varusteet on kuivattava huolellisesti, ja joissain tapauksissa jälkikäsitellä (tästä ohjeet per varuste). Yleisesti pesua ei kannata ihan kiehuvaan vedessä tehdä, vaan matalissa lämpötiloissa (30-40 asteessa)

Lisäksi on hyvä todeta, että pesukoneeseen ei kannata yrittää änkeä koko varustesettiä kerralla, vaan pestä varsinkin isommat artikkelit yksittäin. Tällä tavoin pesu ei pilaa varusteiden suojaavia levyjä.

Hikipuku (ja luistimen sisään tulevat sukat)

Hikipuku tulee pestä säännöllisesti. Se on maalivahdin ihoa koskettava kerros, joka ei hiestä korppuuntuneena ole miellyttävä käyttää. Hikipukuja on syytä olla useampia, jotta useamman kerran viikossa oleviin harjoituksiin löytyy puhdas kappale aina käytettäväksi. Myös sukat on syytä pestä usein.

Vinkki: Hikipuvun jäädessä hihoista lyhyeksi hikipuku voidaan muuttaa lyhythihaiseen versioon. Jotkut maalivahdit tykkäävät leikata hikipuvun hihat t-paita -mittaan hyvän liikkuvuuden varmistamiseksi. Tätä en kuitenkaan suosittele päälle puettavaksi kylmiin jäähalleihin.

Vesipullo

Vesipulloa ei ole varusteiden kanssa esitelty, mutta lähestulkoon jokaiselta tällainen kassista löytyy. Jokaisessa pullomallissa on omat hyvät ja huonot puolensa, mutta kierrekorkilliset pullot on syytä jättää vaikkapa oheisharjoituksia varten - maalivahdin on maalin suulla vaikea kiertää korkkia auki. Olipa maalivahdilla sitten pitkäpillinen pullo tai puristettavaa mallia oleva, on pullo ja sen korkki syytä pestä muutamia kertoja kauden aikana. Pillimallisissa pulloissa erityisesti pilli on syytä puhdistaa huolellisesti. Kauden aikana kuitenkin liikkuu monenmoisia tauteja, ja niiden pitkittyminen saattaa johtua pullosta.

Vinkki: Lyhyellä sporttikorkilla varustetut pullot voivat olla hankalia maalivahdille avata maalilla. Tähän on kuitenkin olemassa kätevä ratkaisu: avaa sporttikorkki auki-asentoon, ja laita korkin "hatun" alapuolelle nippuside (katkaise ylimääräinen häntä pois). Tällöin pullo on jatkuvasti auki, ja helppo juoda maalilla. Toki pullo on jatkuvasti auki myös kassissa, eli se tulee jokaisen harjoituksen jälkeen tyhjentää. Toisaalta, niin vesipullo pitäisi muutoinkin tyhjentää jokaisen harjoituksen jälkeen.

Alasuojat eli munarit

Alasuojat on myös syytä pestä ainakin pari kertaa kauden aikana. Suojan voi pestä pesukoneessa, mutta suojien kuppi kannattaa irrottaa ennen koneeseen laittoa, sillä kuppi saattaa pesukoneessa liikkuesssa ottaa kolhuja osuessaan koneen rummun seinämiin ja pahimmassa tapauksessa haljeta. Kuppi on helppo irrottaa, useimmissa malleissa se on tarralla suljettavan pussin sisällä. Kupin voi pestä käsin, ja halutessaan käyttää mietoa pesuainetta. Erikseen pestäessä on myös syytä tarkistaa munareiden kupin eheys: haljennut kuppi ei suojaa enää kohti tulevilta vedoilta. Kupin kuntoa kannattaa tarkastella silloin tällöin muutoinkin - erityisesti jos treeneissä/peleissä tulee suoria osumia.

Kaikki munareissa olevat tarranauhat on syytä laittaa kiinni. Muutoin tarranauhojen karhea puoli (hook) tarrautuu tiukasti muuhun materiaaliin rikkoen sitä.

Lisäpolvisuojat

Lisäpolvisuojat voidaan pestä pesukoneessa. Suosittelemme laittamaan suojat pesukoneeseen pesupussissa, jotta kangaspäälysteisissä ei rummun sisäosa hajota pintaa. Ja muovikupilla päälystetyissä on riski kupin halkeamalle/heikentymiselle, joten nekin on syytä pesupussiin laittaa.

Vinkki: Pesupussin voit korvata myös tyynyliinalla hätätilanteessa. Älä kuitenkaan laita sitä parasta Marimekon tyynyliinaa tähän käyttöön.

Pelisukat ja sukkanauhat

Pelisukat voidaan pestä hieman vastaavasti kuin harjoituspaita, eli hieman korkeammassa lämpötilassa.

Sukkanauhojen osalta pesu taas hieman riippuu sukkanauhamallista. Metallisella soljella varustettu on ruostumiselle altis. Myös sukkanauhan metallinen solki saattaa repiä pesukoneessa olevia vaatteita tai vaurioittaa pesukonetta. Vähintään pesupussi on suositeltava. Kaikissa sukkanauhoissa ei kuitenkaan ole metallista solkea, jolloin pesupussissa peseminen on suositeltavaa.

Myös sukkien ja sukkanauhojen kanssa kaikki mahdolliset tarranauhat (karhea osa eli hook) on syytä kiinnittää pesun ajaksi.

Peli housut

Housujen pesun kanssa on syytä olla tarkkana, mutta nekin on pestävissä pesukoneessa (mikäli mahtuvat). Joissain housumalleissa housujen sisäosa on irrotettavissa, ja pestävissä melko normaalilla pesutavalla. Kuitenkaan, ihan yleisiä tällaiset irrotettavat sisäosat eivät ole.

Housuja pestäessä on vältettävä housujen sullomista koneeseen niin, että levyt taittuisivat suuresti. Housujen pesun kanssa on äärimmäisen tärkeää muistaa kytkeä linkous pois päältä, sillä villisti rummussa pyörivät, suojalevyjä sisältävät housut pitävät melkoista meteliä, ja yleensä hajooa joko housujen suojalevyt tai pesukone.

Kauden aikana housujen kiristysremmejä ja suojalevyjä on syytä tarkistaa. Yleisimmin remmien muovisoljet hajoavat ja etenkin reisien suojalevyt saattavat ottaa kovia iskuja, joiden seurauksesta suojaavuus kärsii. Myös erilaiset irrotettavat sisäreisien suojat jne. on hyvä tarkistaa, että ne ovat paikallaan ja ehyitä.

Luistimet

Luistimia ei ole syytä pesukoneeseen heittää, vaan niiden kanssa suositeltavaa on käsipesu.

Mikäli luistimista on mahdollista irrottaa terät, aloita siitä. Irrota terät, ja kuivaa ne huolella. Mitään erikoisempia aineita teriin ei välttämättä kannata lähteä laittamaan, vaan huolellinen kuivaus riittää. Myös pohjallinen on syytä poistaa luistimen sisältä. Pohjallista **ei saa** pestä pesukoneessa. Yleensä pohjalliset ovat joko jalkaan muotoutuvia tai muutoin muotoiltuja, jolloin tämä menetetään, ja luistimet saattavat alkaa hinkkaamaan ja painamaan.

Luistimen kenkäosan ja muovisen holderin pesuun tapoja on monia (*sano mummo ku kissalla pöytää pyyhki...*). Henkilökohtaisesti olen käyttänyt yleispuhdistusaineita (pesuaineen valinnassa kannattaa tarkistaa aineen sopivuus eri materiaaleille!) luistimen ulkopuolelle, ja kenkien pesuun tarkoitettuja pesuaineita luistimen sisäosalle.

Luistimet tulee kuivattaa huolellisesti pesun jälkeen, ja mikäli mahdollista, avustaa kuivumista puhaltimella ja liinalla. Luistimen holderi on yleensä kiinnitetty kenkään niitein, ja niitit pääsevät helposti ruostumaan, jolloin ne helposti katkeavat.

Luistimien osalta on myös tärkeää pelikauden aikana tarkkailla nauhojen kuntoa, terän eheyttä ja teroitusvaraa sekä myöskin pohjallisen alla olevien niittien kuntoa. Onkin hyvä, jos maalivahdilla olisi aina kassissa mukana luistimiin oikeanmittaiset luistinnauhat sekä varaterät. Varaterät voivat tuntua arvokkaalta varaosalta, mutta kesken pelin hajoava terä tarkoittaa monesti maalivahdin pelin loppumista siihen paikkaan.

Vinkki: Pohjallinen on syytä irrottaa myös varusteita kuivattaessa harjoitusten välissä. Hiki on isoin yksittäinen ruostumista aiheuttava tekijä niiteille!

Toinen vinkki: Luistinten pesun yhteydessä on hyvä myös vaihtaa tuoreet nauhat pesun jälkeen. Poista nauhat ennen pesua, ja laita tuoreet tilalle pesun ja kuivumisen jälkeen.

Patjat

Patjat ovat sellainen suoja, jota ei voi pesukoneessa pestä. Jo ihan koon puolesta, mutta vaikka löytäisi riittävän ison pesukoneen, ei patjan runko ja pinta välttämättä hirveästi tykkää pyöryksestä.

Patjojen puhdistamisessa on hyvä muistaa, että patjan pinta on useimmissa patjoissa jenprota tai vastaavaa keinonahkamateriaalia, mutta seassa saattaa olla myös vinyyliä, muuta kangasta, kuminauhoja jne. Tämän takia patjoja pestäessä täytyykin homma suorittaa parissa palassa.

Patjoja puhdistessa jenpro (tai vastaava) pinnat on hyvä puhdistaa kiekonjäljistä, sillä ne saattavat kätkeä patjojen pintaan tulleita viiltoja. Kiekonjälkiä jenprosta ei ole ihan helppo poistaa, mutta hyväksi havaittu tapa on Cif (tai vastaava pesuaine) sekä ihmesieni. Ihmesieni kuitenkin hyvin hienolla tasolla hioo materiaalin pintaa, ja patjan jälkikäsittely onkin äärimmäisen tärkeää, jottei patjan pinta hajoa. Patjojen pesuun/kiekonjälkien poistoon on myös olemassa ihan siihen tarkoitettuja aineita, mutta niiden saatavuus voi välillä olla hyvinkin heikkoa. Ihmesienellä hangatessa pitää välttää ylenpalttista voimankäyttöä.

Kiekonjälkien puhdistus kannattaa aloittaa pieni alue kerrallaan. Jotkut materiaalit voivat olla herkkiä päästämään väriä patjan pinnasta, ja lopputuloksesta tulee melko sotkuinen.

Muista pestä ja käsitellä myös patjoissa mahdollisesti olevat nahkaremmat.

*Vinkki: Patjojen jälkikäsittelyyn vahva suositus mehiläisvahan osalta. Se on helposti saatavilla, se on helppo levittää, ja se ei leviä patjan pinnasta jälle haittaavalla tavalla. Käsittelyyn voi käyttää myös esimerkiksi valjasrasvaa, mutta tämän osalta rasvaa saattaa irrota jälle, ja aiheuttaa haittaa jäähoidolle. Mehiläisvaha levitetään patjan pintaan ohuena kerroksena nukkaamattomalla liinalla. Pintaan ei saisi jäädä hirveästi keltaisia paakkuja. Vaha vaikuttaa varsinkin aluksi patjojen liukuun jäällä lisäten luistoa, joten aivan valtavaa kerrosta vaha ei kannata laittaa. **Vahaus on syytä tehdä muutoinkin kuin pesun yhteydessä, kerran kuukauteen on hyvä muistisääntö. Tällöin patjan pinta saadaan pidettyä hyvässä kunnossa pitkään.***

Myös patjojen jalan sisäpuolen suojat, eli liukupinnat on syytä pestä ja vahata (liukupinnassa vaha vaikuttaa luonnollisesti liukuun). Liukupintojen pinnan kovettuminen ja hajoaminen vaikuttaa suoraan patjojen toimivuuteen jäällä.

Vinkki: Liukupintojen pienten reikien/vekkien korjaukseen löytyy myös kotikonsteja. Pitkällä aikavälillä patjat kannattaa huoltaa esimerkiksi Kova Goaliella, mutta akuutit pienet vedit voidaan korjata esimerkiksi autoihin tarkoitetulla kiveniskuteipillä. Tämä on kuitenkin kategoriassa "pirkkaniksit", eikä se olekaan patjojen pitkän käyttöiän kannalta paras ratkaisu.

Kuva 24: Patjat ennen ja jälkeen puhdistuksen. Puhdistukseen käytettiin yleispuhdistusainetta, saippuavettä ja ihmesientä. Kuvan patjoissa myös jouduttiin käyttämään nahkamaalia, enimmäkseen patjojen "bootissa", sillä jenpro oli kulunut jo pinnasta puhki. Patjoja ei ole kuvaan vielä vahattu. Vasemmassa kuvassa patjat ovat kunnossa, johon ne menevät, kun huolto laiminlyödään yhden kauden mitassa. Puhdistamiseen kului aikaa yhden illan verran, nahkamaalilla ja vahalla viimeistely vei muutaman illan kuivumisajat huomioiden. Normaalisti putsaus (jalkakanavat mukaan lukien) vie aikaa pari tuntia maksimissaan.

Kun patjojen "julkisivu" on puhdistettu, on syytä pestä myös patjojen jalkaa vasten tulevat jalkakanavat. Näiden pesuun voi käyttää tekstiilille sopivaa pesuainetta sekä pehmeää pesusientä. Pesun jälkeen patjat (myös jenpro) on hyvä pestä runsaalla vedellä, jotta pesuaine ei jää patjoihin.

Tämän jälkeen patjat kuivataan pehmeällä ja nukkamattomalla liinalla, ja jenpron päälle levitetään mehiläisvaha.

Kuten vinkissä yläpuolella on mainittu, vahaa on syytä levittää patjoihin myös muutoin kuin vain pesun yhteydessä.

Patjojen kuivattaminen tehdään aina niin, että ne joko roikkuvat vapaana esimerkiksi koukussa remmien varassa tai mikäli patjat ovat lattialla, ne tulee laittaa kuivumaan aina **oikeinpäin**. Väärinpäin säilyttäminen tarkoittaa, että patja laitetaan nojaamaan seinään patjan yläosan osuessa maahan, ja patjan alaosan eli bootin nojatessa seinään. Tällä tavoin säilytettynä patjan painavin osa, eli bootti painaa patjaa kasaan, ja patjat menevät breikin kohdalta mutkalle. Tällaista säilytystapaa tulee käyttää vain, kun ehdottomasti halutaan patjaa enemmän mutkalle, ja tiedetään, mitä ollaan tekemässä. Oikeinpäin säilyttäminen on kuten kuvassa 24.

Mikäli patjoihin on tullut viiltoja luistimista tms. on niiden paikkaaminen mahdollista. Tähän on olemassa muutama erilainen, patjoihin tarkoitettu, tuote (esim. Padskinz), jolla pienempien viiltojen korjaaminen onnistuu. Niiden käyttö on helppoa, mutta toki ikuisia nämä paikat eivät ole. Viillot on kuitenkin syytä korjata, jotteivät ne pääse leviämään.

Kaulasuoja

Kaulasuoja sisältää suojaavia levyjä/geelipaloja, jonka vuoksi kaulasuoja on syytä pestä pesukoneessa matalalla lämpötilalla ilman linkousta. Vahva suositus myös pesupussin käytölle varsinkin kaulurimallisissa suojoissa.

Kaulasuoja on varuste, joka kerää valtavan määrän hikeä, ja se onkin syytä pestä säännöllisesti. Kuivumiseen menee pari päivää aikaa materiaalin paksuuden vuoksi, joten kannattaa tämä huomioida, jottei märkää kaulasuojaa joudu laittamaan kaulaan.

Rintapanssari

Rintapanssari voidaan pestä pesukoneessa (vrt. housujen pesu). Jälleen, kuten muissakin konepestävissä, matala lämpötila ilman linkousta. Lisäksi, kuten housuissa, on syytä katsoa, että panssarin suojaavat levyt eivät taitu panssaria koneeseen laittaessa.

Ennen pesua kannattaa kaikki remmit kiinnittää.

Kauden aikana panssarin osalta on hyvä tarkkailla kiristysremmien solkien eheyttä, jotka ovat herkästi hajoavia osia, kuten housuissakin. Uusia solkia saa kangasliikkeistä ja isommista marketeista melko helposti.

Lisäksi kauden aikana on syytä tarkkailla eri suojalevyjen eheyttä sormilla painelemalla ja tunnustelemalla. Rintapanssari on kuitenkin varuste, johon kolahtaa kauden aikana paljon vetoja - maalivahti osaa tunnistaa panssarin läpi kivuliaasti tulevat osumat (toki on hyvä huomioida kappaleessa *Maalivahdin rintapanssari* esiteltyt heikot paikat).

Harjoitus-/pelipaita

Harjoitus- ja pelipaidan osalta pesu on hieman suoraviivaisempaa: voidaan käyttää linkousta ja paidat voidaan pestä korkeammissa lämpötiloissa (tarvittaessa - normaaliin ja säännölliseen pesuun riittää matalammatkin lämpötilat).

Paidoista on hyvä huomioida, että niissä on painatuksia, jotka kuluvat pesukoneessa. Hyvä keino onkin kääntää paita väärinpäin pesuun heittäessä, jolloin painatukset eivät pääse hankamaan muita vaatteita/koneen rumpua vasten.

Vinkki: Pelipaita on juhlapäivän, eli pelipäivän, asu. Sitä tulee säilyttää ja kuljettaa pukupussissa. Pukupussi suojelee pelipaitaa kassissa myös reissussa, ja estää paitaa likaantumasta kotisäilytyksessä.

Kilpi ja räpylä

Käsittelen nämä samassa yhteydessä, sillä pesuohjeet näille ovat samat. Räpylän osalta kauden aikainen huolto on aikaavievämpi prosessi.

Hanskat voidaan pestä pesukoneessa **erikseen** pesupussissa. Hanskojen osalta on äärimmäisen tärkeää, ettei kone linkoa, sillä esimerkiksi räpylän kämmenen levyt voivat käyristyä tai rikkoutua kovassa rummutuksessa.

Pesukoneessa myös hanskojen kangasosat puhdistuvat. Niihin kertyy kauden aikana paljon hiekkä, jotka äkkiä tekevät hanskan tuntumasta epämiellyttävän.

Hanskojen kuivumisessa kestää useampi päivä, ja monesti tarvitaan hieman tuulettimen/puhaltimen apua.

Pinnan kuivuessa hanskat tulee jälkikäsitellä samalla tavoin, kuin patjatkin. Myös hanskojen osalta käsittelyä kannattaa tehdä muutoinkin, kuin pesun yhteydessä.

Molempien hanskojen, mutta erityisesti räpylän, hanskan sisällä olevien suojalevyjen kuntoa on jatkuvasti tarkkailtava. Haljenneet/kokonaan

katkenneet suojalevyt hanskan sisällä aiheuttavat loukkaantumisriskin maalivahdin käsille. Haljenneen levyn tuntee käsillä hanskan läpi tunnusteltaessa / **kevyesti** taittamalla.

Huomioitavaa: Räpylän suojalevyjä on mahdollista uusia. Jos hanska on muutoin ehyt ja hyvä käteen, tämä on ihan harkittava vaihtoehto!

Räpylän osalta myös hanskaa kiertävän reunanarun sekä räpylän pussin nauhojen eheyttä on syytä tarkastaa usein. Etenkin sormien päiden puolella oleva reunanaru kuluu herkästi puhki ja katkeaa. Tämä löysyttää räpylän rakennetta, ja ehjäkin suojalevy saattaa lyödä kipeästi maalivahtia sormille. Reunanarut on itse vaihdettavissa, mutta punomiseen kannattaa varata riittävästi aikaa, sillä nauhan vieminen reikien läpi voi välillä olla työlästä puuhaa.

Vinkki: narun kärjen pinta kannattaa sytkärillä hieman polttaa, jotta punominen on helpompaa.

Myös pussin narut voivat katketa, ja muodostaa pussiin kiekon mentäviä aukkoja. Pussin punominen on hieman omanlaisensa taiteenlaji, mutta YouTubesta tähän löytyy ohjeita.

Vinkki: Pussia uudelleenpunoessa kannattaa tehdä niin, että ennen pussin purkua narun päähän sitoo uuden narun (kestävä kuitunaru), jolloin pussi punoutuu purkaessa. Vaihtoehtoisesti on mahdollista käyttää esimerkiksi vahapintaista luistinnauhaa pussin materiaalina, jolloin pussista tulee hieman ”pehmeämpi”. Lisäksi kannattaa kiinnittää huomiota narun kireyteen, joka vaikuttaa pussin syvyyteen.

Maski

Maskin hikinauha on syytä pestä säännöllisesti, ja hikinauhoja kannattaakin kassista löytyä useampi.

Maskin ristikon ruuvit tulee tarkistaa viikoittain, sillä löysästi istuva ristikko aiheuttaa riskin maskin halkeamiselle sekä maalivahdin kasvojen alueen vammoille. Onkin hyvä, jos kassista löytyy sopiva työkalu, jolla maalivahti itse tai joukkueen toimihenkilöt voivat tarkistaa ruuvien kireyden tarvittaessa.

Maskin sisäosan pehmusteet on hyvä pestä materiaalille soveltuvalla pesuaineella sekä runsaalla vedellä. Maski on kuitenkin jatkuvasti hikinen, ja pehmusteet kärsivät, mikäli niitä ei pestä lainkaan.

Ulkopinnan pesuun voi käyttää pinnalle sopivaa pesuainetta, mutta myös jälkikäsitteily on suositeltavaa esimerkiksi vahan avulla.

Ristikon kuntoa on syytä tarkkailla, kuten kappaleessa *Maalivahdin maski* on esitelty. Myös on hyvä varmistaa, ettei ristikko pääse ruostumaan, ja sen erikseen kuivaaminen ei ole huono ajatus pesun yhteydessä.

Vinkki: Kuten aiemmassa kappaleessa on esitelty, varmin tapa suojella maskia ylimääräisiltä kolhuilta on kuljettaa ja säilyttää maskia maskipussissa. Mikäli maskipussia ei ole mahdollista hankkia, käy tähän esimerkiksi moottoripyöräkypärille tarkoitettu kuljetuspussi, tai hätätapauksessa jokin muu pehmeä, kankainen pussi.

Maila

Maila on maalivahdille tärkeä työkalu, ja sitäkin on säännöllisesti hyvä huoltaa. Varsinkin lavan erkan vaihto säännöllisesti on helppo ja halpa tapa huolehtia mailan pinnan kunnosta.

Mailat ottavat paljon osumia muuallekin kuin lapaan. Yleisiä paikkoja on mailakäden yläpuolella oleva mailan varsi, johon kiekko osuu useammin kuin voisi äkkiä luulla. Erityisesti ylävarren pinnan kuntoa kannattaa tarkkailla, sillä maalivahti liu'uttaa kättään sitä pitkin useita kertoja pelissä, ja mikäli pinta on hajonnut, saattaa säleet päätyä maalivahdin sormiin (*joka on hyvin kivuliasta*).

Vinkki: Mikäli käytössä on erikseen harjoitusmaila, voi ylävarren sekä mailan leveän osan reunat päällystää läpinäkyvällä teipillä (toki miksei tätä voisi tehdä myös, vaikkei harjoitusmailaa olisikaan). Tämä lisää mailan käyttöikää yllättävän paljon. Tärkeää on huomioida teippipinnan paksuus, sillä iso määrä teippiä lisää mailan painoa tuntuvasti. Tästä syystä esimerkiksi erkalla tehty teippaus ei olekaan suositeltavaa.

Lisäksi lapa kannattaa tarkastaa aina erkkää vaihtaessa, että siellä ei ole isompia halkeamia.

Mikäli mailasta kuuluu särähtävä ääni (tämän myös tuntee usein kädessä) mailan lavan "tiputtaessa" maahan n. 10 sentin korkeudesta, tarkoittaa tämä, että mailan sisällä olevat säikeet ovat katkenneet. Tämä onkin vaihe, jossa uusi maila on syytä hankkia vähintään varalle.

Yleisesti, yhteisesti ja yhteenvetäen varustehuollosta

Varusteiden kuntoa tulee tarkkailla jatkuvasti kauden aikana, ja mahdolliset repeämät ja muut vauriot on syytä korjata nopeasti. Varusteiden huolto voi tästä luettuna tuntua valtavalt ja aikaavievältä urakalta. Sitä se ei kuitenkaan useimmiten ole, ja varusteiden kunnon tarkistamiseen sekä pieniin korjauksiin käytetty aika lisää varusteiden käyttöikää, ja pitää varusteet toimintakuntoisina ja suojaavina pitkään.

Seuraavassa luvussa käsitellään muokkauksia ja pieniä modauksia, mitä varusteisiin voidaan tehdä.

Varusteiden tuunaaminen, modaaminen ja käyttöön liittyviä vinkkejä

Vaikka maalivahdin varusteita löytyy kaupan hyllyltä monipuolisin säätömahdollisuuksin, on varusteiden pieni tuunaaminen lähes jokaisen maalivahdin jonkinlaista ajanvietettä. Syytä on huomioida, että kaikki tässä listatut muutokset eivät sovellu kaikille, ja niitä ei tule lähteä varusteisiin tekemään vain tekemisen ilosta. Muutoksia tehdään tarpeen vaatiessa, ja vaikkapa itselle sopivat tavat eivät välttämättä ole toiselle maalivahdille alkuunkaan sopivia.

Tässä listatut vinkit ovat satunnaisessa järjestyksessä, ja hieman irrallisia vinkkejä. Olen koittanut myös avata niiden merkitystä ja taustaa, jotta niistä olisi apua maalivahdille tarpeen vaatiessa. Mutta, toistan vielä, näitä muokkauksia ei tule lähteä tekemään vain sen takia, että on pakko jotain saada tehdä, vaan ne tulee vastata maalivahdista lähtöisin olevaan tarpeeseen. Tarkoituksena on kuitenkin helpottaa maalivahdin kykyä ottaa kiekkoja kiinni.

Tämän luvun kategorioina on **vinkki ja modi**. Vinkki on tehtävissä ilman muutoksia varusteisiin, eli erilaisilla kiristyksillä tai muilla pukemiseen liittyvillä keinoilla varusteiden istuvuutta voidaan parantaa. Modi taas vaatii varusteeseen jonkinlaista muokkausta alkuperäisestä.

TÄRKEÄÄ: Muokkaukset eivät kuitenkaan saa tehdä varusteesta sääntöjen vastaista. Ennen muutoksia tuleeikin varmistua, ettei muokkaus tee maalivahdin varusteesta sääntöjenvastaista. Tämä osio on allekirjoittaneen kokemukseen pohjautuva, ja siellä saattaa mukana olla vinkkejä, jotka

lukuhetkellä eivät enää päde. Tätä listaa pyritään päivittämään säännöllisesti, mutta käsissäsi saattaa olla versio, joka on vanhentunut.

Tämän disclaimerin annettuani, mennään asiaan.

Vinkkivitoset ja näpertelyt

Vinkki: Mikäli maalivahdin rintapanssari tuntuu torjuntatilanteissa nousevan ylös, voidaan panssari kiinnittää housuihin yhtenä kokonaisuutena. Useimmissa housuissa on kiristysremmi, joka voidaan viedä panssarin etupuolelta löytyvän lenkin läpi ja kiristää. Tällöin panssari laitetaan housujen sisäpuolelle (kuten paita housuihin). Tämä jäykistää maalivahdin keskivartaloa hieman, mutta tuntuma tiiviistä paketista voi tuoda maalivahdille kaivattua itseluottamusta ja uskallusta mennä kiekon tielle. Panssarin pysyminen paikallaan voidaan varmistaa vielä housun henkseleillä haluttaessa.

Vinkki: Tämä vinkki liittyy patjojen pukemiseen. Mikäli maalivahdilla on vaikeuksia polvilleen mennessä saada patjat kääntymään oikein, voi tämä tarkoittaa, että patjat ovat liian tiukalla jalassa. Allekirjoittanut kiristää patjat siten, että nilkan lähellä olevat remmit ovat tiukalla, mutta lähemmäs polvea mennessä remmit ovat asteittain löysemmällä (Polven ympäri tuleva remmi on täysin löysä, lähinnä kiinni). Tämä saattaa kuitenkin aiheuttaa maalivahdeilla patjan ylikääntymistä, jolloin polvet kolahtavat jäähän, ja patjojen "kasvot" kääntyvät jo kohti kattoa. Tässä tapauksessa on kiristystä lisättävä hieman.

Vinkki: Uutta räpylää ostaessa räpylä on monesti liian tiukka, ja sen sulkeminen tai avaaminen on työlästä. Se helpottuu ajan myötä, mutta sitä on myös mahdollista hieman avustaa. Räpylän sisäänajossa tulee kuitenkin olla huolellinen, sillä hutiloiden tehtynä tämä saattaa aiheuttaa vauriota räpylän kämmenlevyille.

Räpylä upotetaan ensin lämpimään (ei kuumaan) veteen, ja annetaan liota siellä tunnin verran (jotta räpylä kastuu kauttaaltaan). Nosta räpylä tämän jälkeen vedestä, ja sulje se huolellisesti räpylän breikin (taitteen) mukaisesti. Tämän jälkeen teippaa räpylä tiukasti kiinni esimerkiksi polkkariteipillä (tai vastaavalla, ei kuitenkaan esim. ilmastointiteipillä tai muulla vahvalla teipillä - tämä vaurioittaa räpylän pintaa). Anna teipatun räpylän kuivua huoneenlämmössä muutama päivä. **Älä missään nimessä nopeuta kuivumista esim. saunassa. Lämpö vääntää räpylän levyt kieroön.** Tällä tavoin hyllyjäykästä räpylästä saadaan vähän notkeampi ja helpommin käytettävä.

Tämän käsittelyn voi halutessaan toistaa, mutta mikäli selkeää eroa ei ole havaittavissa, voi olla ennemmin kyse räpylän breikistä, joka ei ole omistajalleen soveltuva.

Vinkki: Mikäli räpylä ei tunnu avautuvan riittävästi, voidaan tätäkin hieman avustaa. Yleensä ylläoleva räpylän sisäänajoon liittyvä vinkki riittää, mutta joissain tapauksissa räpylän avaaminen täysin on työlästä. Tällöin asiaa voidaan auttaa esimerkiksi sopivan mittaisella puupalikalla, joka viritetään siten, että räpylä on ääriasennossa auki.

Räpylän sisäänajoon liittyen on hyvä huomioida, että räpylä löystyy myös käytettäessä, ja nämä vinkit nopeuttavat sisäänajoon kuluvaan aikaa. Sisäänajossa on oltava huolellinen, jotta räpylän levyjä tai breikkiä ei mene vahingoittamaan.

Vinkki: Mikäli polvilleen mennessä patja ei remmien kireyttä säätämälläkään tunnu asettuvan oikein, vaan patjan "kasvot" jäävät enemmän jäätä vasten, on vielä mahdollisuus hieman kikkailla patjan remmien kanssa. Patjoista yleensä löytyy luistimen alta kulkeva kantaremmi ja luistimen kärjen ympäri tuleva varvasnaru. Nämä remmit/nauhat ovat sellaisia, jotka patjasta voi poistaa (onnistuu yleensä joko ilman työkaluja tai yhden/kahden ruuvin irroituksella). Liian kireä kantaremmi on yleensä ensimmäinen syyllinen, mutta tämän remmin voi kokonaisuudessaan poistaakin. Tämä remmi yhdessä varvasnarujen kanssa palauttaa patjan ylös noustessa takaisin oikeaan asentoon, ja sen poistaminen voi tähän vaikuttaa.

Varvasnarut ovat usein luistimennauhoista punotut (uusissa Warrioreissa ainakin on tehtaalta tullessa kuminauha ja vastalenkki), jotka eivät jousta juuri lainkaan. Tämä luistinnaru on korvattavissa erilaisilla kaupallisilla tuotteilla, jotka ovat elastisempia (esim. T-flex), mutta jotkut maalivahdit ottavat varvasnarut kokonaan pois. Varsinkin jos kantaremmi on poistettu, ja varvasnarut otetaan myös pois, patjan palautuminen oikeaan asentoon ylösnoustessa ei tapahdu ihan samalla tavalla, ja joskus sitä kädellä hieman joutuu avustamaan.

Tämän vinkin osalta oikea ja toimiva balanssi on oleellista löytää, sillä joillain maalivahdeilla nämä remmit ovat kireitä, joillain löysiä, joillain toinen on poistettu, joillain molemmat on poistettu. Erittäin maalivahtikohtainen juttu.

Lisävinkki varvasnaruihin: Varvasnarut solmitaan yleensä luistimen päälle, ja patjan liike luistimen päällä avaa tehdyn solmun helposti. Solmun voikin varmistaa esimerkiksi palalla teippiä. Naruja ei ole helppo solmia kesken harjoituksen, joten tällä varmistuksella saadaan solmu todennäköisemmin pysymään kiinni.

Vinkki: Mikäli räpyläkädessä ei ranne tunnu kääntyvän riittävästi, vaan räpylä kiristää ja pakottaa maalivahtia vääntämään kättä outoon asentoon, on sitä autettavissa räpylän kiristyksillä. Ranneremmiä voidaan tällöin löysätä, mutta samaan aikaan on oleellista kiristää sormien päällä olevaa kiristysremmiä. Ilman tätä kiristystä räpylä lähtee helposti kädessä painavamman vedon sinne osuessa (ja käden hiotessa).

Modi: Patjojen istuvuutta voidaan parantaa monella tapaa, ja yksi mahdollinen modi on ns. "Lundy Loop". Tämä on luistimen takapuolella yläreunassa oleva lenkki, jonka läpi patjan kantaremmi voidaan viedä. Tämä nostaa patjaa jonkin verran ylemmäs. Se kuitenkin nostaa patjan irti luistimen päältä, ja altistaa maalivahdin jalkapöydän kiekoniskuille. Nykyluistin on toki kova ja suojaava, mutta osuma saattaa olla hyvinkin kivulias. Monissa uusissa luistimissa lundy loop on asennettuna valmiiksi, mutta sen kiinnittäminen onnistuu pienellä ompelutyöllä tarvittaessa.

Modi: Mikäli patja ei istu riittävän napakasti jalkaan, eikä remmien säätövara riitä, on olemassa ns. "professor strap", eli pohkeen yläosan kohdalle patjaan (sisäpuolelle) lisättävä remmi, jolla patja saadaan istumaan tiukemmin säärtä vasten. Valmiita remmejä on saatavilla, ja niiden kiinnitys onnistuu joissain tapauksissa kotikonstein, mutta kätevä suutari kiinnittää remmit haluttuun kohtaan vähällä vaivalla.

Modi: Jotkut maalivahdit tykkäävät kovertaa ns. "trigger gripin" mailoihinsa. Tämä on melko tarkkaa työtä, mutta onnistuu, mikäli kotoa löytyy mittanauha, kynä, pistosaha ja hiomapaperia. On kuitenkin tärkeää huomata, että tätä grippiä ei kannata lähteä täyskomposiittimailoihin pakertamaan, vaan se onnistuu puiisiin ja foam core -mailoihin. Tällä muokkauksella saavutetaan tarkempi ja jäməkämpä tuntuma mailankäsittelyyn torjunta-asennossa, ja ehkäistään kivuliaita hetkiä, jolloin sormi jää mailan ja jään väliin alas mentäessä. Tämä kuitenkin ottaa mailasta palan pois, ja täten muuttaa hieman sen rakennetta, jolloin kestävyys ei ehkä ole ihan samaa luokkaa kuin muokkaamattomassa mailassa. Tähän löytyy YouTubesta [seikkaperäiset ohjeet](#).

Vinkki: Mikäli maalivahdilla on vaikeuksia päästä torjunta-asentoon, ja asento jää liian jäykäksi alhaalta, voi siihen syynä olla liian kireälle kiristetyt luistimet. Kannattaakin tällaisissa tilanteissa kokeilla ottaa luistimen nauhat ylimmistä lenkeistä pois, ja tehdä solmu pykälää tai jopa kahta alemmas. Tämä helpottaa nilkan liikkuvuutta, ja mahdollistaa maalivahdin nilkan aktivoitumisen ja tätä kautta joustavamman torjunta-asennon.

Vinkki: Luistinten kiristäminen liian kireälle toistuvasti saattaa yllä olevan lisäksi aiheuttaa ns. “lace bite”. Tämä aiheuttaa kipua nilkan etupuolelle, ja voi olla niin kipeä, ettei maalivahti pysty pukemaan luistinta jälle. Tätä voi helpottaa erikseen ostettavilla jalan päälle tulevilla suojilla, mutta pari kotikonstein tehtävää vinkkiäkin aiheeseen löytyy:

1. Pala telttapatjaa nilkan päällä helpottaa nauhojen aiheuttamaa painetta. Pala ei saa kuitenkaan olla liian paksu, jottei se ala painamaan muutoin.
2. Puno luistimen nauhat eri tavalla: mahdollista on skipata painetta aiheuttava kohta kokonaan, tai pujottaa narut menemään luistimen ulkopuolelta. Hakusanalla “lace bite” löytyy muutamia erilaisia ohjeita ja tyylejä, jolla nauhojen uudelleenasettelulla voidaan tätä helpottaa.

Vinkki: Mikäli lisäpolvisuojat eivät pysy paikallaan, löytyy tähän parikin erilaista vaihtoehtoa. Yksi vaihtoehto pukea lisäpolvisuojien päälle napakasti istuva pelisukka (joka tulee kiinnittää joko teipillä jalan ympärille tai sukkanauhoihin tai vast.). Toinen vaihtoehto on punoa lisäpolvisuoja kiinni housun lahkeeseen. Yleensä lisäpolvisuojien ylälaidasta ja housujen lahkeista löytyy etupuolelta läppä tätä varten. Mikäli ei, on punominen hieman työläämpää, ja mikäli housuihin lähdetään tekemään reikää tulee olla varovainen, ettei toimenpiteellä vaaranneta housujen suojaavuutta.